

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Veronika Janečková

**Výběr soudců Soudního dvora Evropské unie v souvislosti
se zavedením článku 255 SFEU**

Diplomová práce

Olomouc 2018

Prohlášení:

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma *Výběr soudců Soudního dvora Evropské unie v souvislosti se zavedením článku 255 SFEU* jsem vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 6. prosinec 2018

Veronika Janečková

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce, **doc. JUDr. Václavu Stehlíkovi LL.M., Ph.D.**, za odborné a vstřícné vedení mé práce.

Dále bych ráda poděkovala celé rodině za dlouholetou a vytrvavající podporu při mém studiu.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Vývoj utváření složení Soudního dvora EU od ESUO po Lisabon	10
1.1 Počátky utváření složení Soudního dvora v rámci ESUO.....	11
1.2 Jmenování soudců v kontextu tzv. římských smluv	12
1.3 Neúspěch Smlouvy o Ústavě pro Evropu.....	15
2 Postlisabonská změna v ustavování soudců SDEU	17
2.1 Zavedení čl. 255 SFEU.....	17
2.2 Výbor jako poradní orgán a jeho složení.....	18
2.3 Dosavadní činnost Výboru při zkoumání kandidatur	21
3 Národní úroveň výběru kandidátů	23
3.1 Kvalifikační předpoklady kandidátů ve vybraných členských státech.....	24
3.2 Vnitrostátní výběrové řízení ve vybraných členských státech	29
3.2.1 Bulharská republika.....	30
3.2.2 Česká republika	31
3.2.3 Slovenská republika	32
3.2.4 Republika Slovinsko	33
3.2.5 Některé další členské země	34
4 Evropská úroveň výběru kandidátů	37
4.1 Obecné principy zkoumání kandidatur.....	37
4.2 Kritéria výběru vhodného kandidáta	38
4.2.1 Právní kvalifikace, profesní zkušenosti a schopnost pro výkon soudce	39
4.2.2 Jazykové dovednosti a práce v mezinárodním prostředí.....	40
4.2.3 Požadavek nezávislosti a nestrannosti.....	41
4.3 Postupy při zkoumání kandidatur	41
4.4 Stanovisko o ne/vhodnosti kandidáta a co dál?	43
5 Kritický náhled na proces výběru v praxi a dopady čl. 255 SFEU	46
5.1 <i>(Ne)priznivá</i> stanoviska Výboru.....	46
5.2 <i>Neveřejnost</i> výstupů Výboru	48
5.3 <i>Neprůhlednost</i> národní a evropské úrovně	48
5.3.1 Pohled zblízka	49
5.4 <i>Transparentnost</i> a další diskutovaná témata	52
Závěr	55

Seznam použitých zdrojů	58
Shrnutí	66
Summary	67
Klíčová slova	68
Keywords	68
Příloha	69

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
Nařízení (ES) č. 1049/2001	Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise
Nařízení (ES) č. 45/2001	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů
Rada EU	Rada Evropské Unie
SDEU	Soudní dvůr Evropské Unie
SFEU	Smlouva o fungování Evropské Unie
SEHS	Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
SESAE	Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii
SESUO	Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli
Ústavní smlouva	Smlouva o Ústavě pro Evropu

Úvod

Spravedlnost je dávkována lidmi – soudci, proto míra kvality soudní ochrany, která je zaručena, závisí na složení soudů, které tuto ochranu zajišťují.¹

Přestože tento krátký úryvek dostatečně vystihuje důležitost adekvátní kvality právní ochrany a současně vyzdvihuje skutečnost, že složení soudů a postavení soudců tvoří záruku dostatečně vysoko a hodnotně nastavené míry požadované kvality soudní ochrany a je jejím předpokladem, je problematika složení soudů, cílená na soudce jako takové na úrovni práva evropského, do kterého se promítá také zapojení národních právních řádů členských států, velmi poskromnu. Zejména pokud zaměříme svou pozornost na proces, který provází utváření složení evropských soudů, zejména složení Soudního dvora Evropské unie.

Oproti mnohým jiným oblastem, které se týkají evropského soudnictví, a jež byly nespočetněkrát zpracovány, témata zaměřující se na osoby soudců Soudního dvora Evropské unie a předně na jejich výběr, byť podléhají častým diskuzím široké veřejnosti, tak jim doposud nebyla věnována dostatečná pozornost. S ohledem na uvedené je cílem mé diplomové práce zmapovat tuto oblast výběru soudců Soudního dvora Evropské unie (dále také „soudci SDEU“ nebo jen „soudci“), její vývoj a procesy, a to na národní i evropské úrovni, zajímavosti i úskalí, které výběr soudců provází, a to i s ohledem na významnou změnu, kterou přinesl čl. 255 Smlouvy o fungování Evropské Unie (dále jen „SFEU“).

Koncept celé diplomové práce je rozdělen do pěti hlavních kapitol, přičemž každá z nich obsahuje další, blíže specifikované a rozvádějící podkapitoly, které se v některých částech diplomové práce ještě dále rozpadají na konkretizované úseky.

V samotném začátku je nastíněn vývoj utváření složení Soudního dvora Evropské unie, a to od počátku evropské integrace a zakládající Smlouvy o Evropském společenství uhlí a oceli, až po přelom, který nastal s ratifikací Lisabonské smlouvy. Pozornost je zde věnována především tzv. „římským“ zakládajícím smlouvám a neúspěšné Smlouvě o Ústavě pro Evropu, která upadla takřka do zapomnění.

Druhá kapitola představuje významnou změnu, kterou přinesla postlisabonská éra. Rozdvojení do té doby jednolitě vedeného způsobu realizace výběru soudců SDEU. Do po dlouhá léta neměnného systému národního procesu výběru kandidátů na soudce vstupuje zcela nová, evropská úroveň výběru kandidáta, a dochází tak k vzájemnému ovlivňování se

---

¹ PETRLÍK, David. The Court of Justice of the European Union in the Post-Lisbon area: Impact of the Treaty of Lisbon on the EU judiciary since its entry into force. *The Lawyer Quarterly*. Vol 2, No 3 (2012). Dostupné na: <https://tlq.ilaw.cas.cz/index.php/tlq/article/view/41>.

těchto dvou úrovní. S úvodním představením zavedení čl. 255 SFEU přichází detailnější pohled na obě úrovně výběru kandidátů.

Ve třetí kapitole je blíže rozvedena národní úroveň výběru kandidátů na soudce SDEU, a to s ohledem na předpoklady a požadavky, které jsou na kandidáty kladeny z řad jednotlivých, vybraných členských států, a také s následným zaměřením se na samotné procesy výběru kandidátů na vnitrostátní úrovni opět vybraných členských států, zejm. České republiky, Slovenska, Slovinska, Bulharska, přičemž okrajově se tato kapitola dotkne i některých dalších členských států.

Navazuje kapitola čtvrtá a evropská úroveň výběru kandidátů. Kapitola je koncipována z pohledu obecných principů zkoumání kandidatur, kritérií výběru vhodného kandidáta a postupů při zkoumání kandidatur. Závěr této kapitoly představuje výstupy z posuzování vhodnosti kandidátů pro výkon soudce, kterými jsou nezávazná, příznivá nebo nepříznivá, stanoviska.

Kritický náhled na celou problematiku pak uzavírá kapitola pátá, jejímž hlavním tématem je zhodnocení a náhled na fungování celého procesu prolínajících se dvou úrovní výběru kandidátů v praxi, opět s pohledem zblízka na jednotlivé vybrané členské státy. Současně jsou do této kapitoly včleněny mezery a otazníky, které provází takto nově nastavený systém, a o kterých se hovoří ve veřejných diskuzích, avšak bez jakéhokoliv dosavadního vyslyšeného volání po změně některého z pojmenovaných problémů.

K dalším aspektům této diplomové práce, při její tvorbě jsem čerpala převážně z velmi různorodé a nesnadné dostupnosti zdrojů, přičemž k uchopení tohoto tématu v podobě, ve které jej předkládám, napomohlo především studium značné části zahraničních zdrojů. Z tohoto důvodu a s ohledem na snahu přiblížit toto téma v co největší možné míře, a to včetně použité rozmanitosti literatury a zdrojů, užívám v textu diplomové práce rovněž citace z právních předpisů buď v originálním znění, nebo v jediném možném dostupném znění. V textu samotné diplomové práce pak v souladu s požadavky tvorby závěrečných prací dodržuji psaní v českém, příp. slovenském jazyce. Taktéž koncepce celé podoby této diplomové práce není náhodná, vycházela z dostupnosti zdrojů pro každou jednotlivou její část. Veškeré další, až na výjimky, v citacích uvedené poznámky a textace, byly čerpány z uvedených zdrojů. Volba rozsáhlejší formy citací pak svůj účel spatřuje ve větší propojenosti řešených oblastí.

Z pohledu využitých metod, které odráží přístup k řešeným tématům, se v této diplomové práci prolíná především metoda deskriptivní a metoda analytická. Metoda deskriptivní je využita v částech diplomové práce, jež podrobně seznamují s kritérii, které

jsou posuzovány při vhodnosti kandidáta k výkonu funkce soudce, tedy převážně v kapitole čtvrté. Nechybí však využití této metody také vždy částečně v rámci ostatních kapitol, a to pro lepší celkovou uchopitelnost zvoleného tématu. Podrobným rozbohem zkoumaných stěžejních okruhů v rámci dalších kapitol, s upozorněním na podstatné rysy a podobnosti, a s cílem poznat části jako prvky složitějšího celku, pak následují metodu analytickou. Okrajově pak pracuji i s metodou komparativní. S blížícím se závěrem celé diplomové práce pak prostupuje v celém jejím rozsahu kritické zhodnocení problematických oblastí, které se váže na všechny posuzované aspekty, a díky které dochází k vyhodnocování dopadů zavedeného systému posuzování kandidatur na obou úrovních ve světle aktuálních otázek.

Pro dosažení cíle a smyslu tvorby této diplomové práce, byla struktura práce postavena na představení dříve existujícího systému, včetně jeho změn, a na současných problémech, se kterými se tento staronový systém potýká. Existenci těchto problémů s prakticky žádným východiskem k řešení pak dokládají nastíněné reálné případy, ovšem zmapované pouze v mezích dostupných informací, do kterých se tyto problémy v praxi některých členských států promítly. Vzhledem k tomu, že neexistuje ucelený zdroj, který by zkoumanou oblast pojímal v celé její šíři, následovala volba pojetí mé diplomové práce snahu pokud možno uceleným způsobem pojmut doposud opomíjené téma, a zároveň zhodnotit proces výběru kandidátů do funkce soudce co do výhod a nevýhod, které přináší.

Primárním cílem je vyhodnotit účel a smysl zavedení čl. 255 SFEU, jeho přínos, resp. klady a zápory, které přináší, a to předně v souvislosti se vznikem dvou úrovní – národní a evropské úrovně - výběru kandidátů na pozice soudců a jejich vzájemném ovlivňování se. Jaké dopady může při tomto výběru mít čl. 255 SFEU ve vztahu k členským státům EU? Je správné, že rozhodování Výboru je tajnou záležitostí a veřejnost takřka nemá možnost zjistit, o jaká konkrétní východiska se opírá rozhodnutí Výboru? Výběrové řízení prošlo významnou změnou. Zajistil čl. 255 SFEU lepší kvalitu ve výběru soudců? Jaké by měly být hlavní principy a hodnotící kritéria, a jaké problémy stále přetrvávají?

Hlavní výzkumná otázka: Jaké změny přináší zavedení čl. 255 SFEU a je tento nově nastavený systém procesu výběru kandidátů na soudce skutečně transparentní?

1 Vývoj utváření složení Soudního dvora EU od ESUO po Lisabon

Stejně jako je tomu i v národních právních řádech, a to nejen členských států Evropské unie (dále jen „EU“), hovoříme-li o instituci, která je nadána určitou pravomocí, není to pouze abstraktně ona instituce sama o sobě, ale jsou to primárně osoby ji tvořící a k tomu jmenované nebo jinak určené, které projevují svou vůli a činí kroky a rozhodnutí směřující k naplnění jejího účelu. Nahlížíme-li v tomto duchu mimo rámec národních právních řádů, vstupujeme do sféry evropského institucionálního systému.

Takovou nadnárodní institucí je beze sporu Soudní dvůr Evropské unie (dále také „Soudní dvůr“ a „SDEU“)², jež je orgánem provázejícím Evropská společenství (a později Evropskou unií) od jejich vzniku³, a který tvoří neopomenutelnou součást stávající podoby institucionálního systému Evropských společenství, a jako takový má v rámci tohoto institucionálního systému přiděleny své vlastní specifické funkce.⁴ Neopomenutelnost existence SDEU můžeme spatřovat v jedné z jeho funkcí jakožto vrcholného orgánu, který je příslušný k zachování institucionálního systému. Udržení institucionální rovnováhy je stěžejní, neboť pokud by byla tato rovnováha narušena, došlo by k porušení smluvně stanoveného funkčního rámce mezi jednotlivými, od sebe funkčně odlišnými, orgány.⁵ Důležitost Soudního dvora nelze zpochybnit, a to i vzhledem ke skutečnosti, že jedním z jeho základních atributů je samostatnost a nezávislost na jiných unijních orgánech. Stejně atributy jsou očekávány od jeho členů, soudců, kteří v rámci své působnosti zastávají svou soudcovskou funkci.

V současné době je na osobu soudce SDEU (dále také jen „soudce“) nahlíženo jako na osobu, jež zastává vážnost svého úřadu a očekává se od ní, že se tato hodnota promítne do činnosti, kterou vykonává. Vedle atributů samostatnosti a nezávislosti, které jsou od osoby soudce vyžadovány, je kladen rovněž důraz na právní kvalifikaci a odbornost, patřičné vzdělání a značná míra váhy je přikládána také délce praxe v oblasti práva a profesním

---

² Pozn. autora: Pro účely této diplomové práce, jelikož je její téma cíleno na výběr soudců SDEU, je souhrnně pracovníčně užíváno označení „Soudní dvůr“ ve všech fázích, a to i z části historických, této diplomové práce. Současně je toto označení používáno ve smyslu Soudního dvora jako celé instituce (s vědomím skutečnosti, že Soudní dvůr EU se skládá ze dvou soudů, a to Soudního dvora a Tribunálu). Tam, kde je to z hlediska důležitosti odlišení potřebné, je zvlášť pojednáváno o Tribunálu (především se jedná o vyzdvižení odlišnosti).

³ SEHNÁLEK, David, TÝČ, Vladimír a kol. Soudní dvůr EU a výklad práva Evropské unie. 1, vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 13. ISBN 978-80-210-8396-7 (brož.).

⁴ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. Organizace justičního systému. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 334. ISBN 9788073800444.

⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. Organizace justičního systému. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 341. ISBN 9788073800444.

zkušenostem. Zaměříme-li se však na počátky utváření složení Soudního dvora a na osoby soudců blíže, zjistíme, že tyto standardy zde ne vždy existovaly v úplných začátcích jeho fungování.

1.1 Počátky utváření složení Soudního dvora v rámci ESUO

Jedním z prvních sedmi soudců, kteří usedli do pléna Soudního dvora v jeho začátcích, tedy v jeho prvním existenčním funkčním období (r. 1952 – 1958), byl Petrus Josephus Servatius Serrarens, působící během své bohaté kariéry zejména jako generální tajemník Mezinárodní konfederace křesťanských odborů („*International Federation of Christian Trade Unions*“), dále jako člen nizozemského senátu a později člen dolní Sněmovny („*House of Representatives*“). Navzdory tomu, že nikdy neabsolvoval žádnou právnickou školu a nedosáhl žádného právního vzdělání, byl Petrus Josephus Servatius Serrarens v prosinci roku 1952 jmenován soudcem Soudního dvora Evropského společenství uhlí a oceli. Obdobně jeho francouzský kolega Jacques Rueff⁶, významný ekonom, který strávil většinu své kariéry jako státní úředník, v témže roce následoval P. J. S. Serrarens na jedno celé funkční období, a nad to posléze i na jedno částečné⁷ funkční období. I v tomto případě zde absentovala jakákoli odborná znalost v oblasti práva.⁸

Specifické požadavky na nominace soudců Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (dále také „*SESUO*“) neobsahovala. Soudci byli vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a kompetence, přičemž byli jmenováni společnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let.^{9 10} Spornou otázkou se stala otázka nezávislosti a odborné způsobilosti. Z pohledu nezávislosti zde byla dána možnost jejich opětovného znovuzvolení, z hlediska způsobilosti naopak opomenutí stanovení podmínek

---

⁶ Pozn. autora: J. Rueff strávil většinu své kariéry ve státní správě, jako finanční poradce francouzského velvyslanectví v Londýně, jako ředitel *Mouvement général des fonds* na Ministerstvu financí a jako vysoce postavený člen Národní banky Francie. Zdroj: COHEN, Antonin. Ten majestic figures in long amaranth robes. *Revue française de science politique [online]* 2010/2 (Vol 60), p. 227-246. Dostupné na: https://www.cairn-int.info/article-E_RFSP_602_0227--ten-majestic-figures-in-long-amaranth-ro.htm.

⁷ Pozn. autora: V roce 1962 byl nahrazen soudcem Robertem Lecourtem, a tudíž své působení ve funkci soudce Soudního dvora ES ukončil předčasně.

⁸ DE WAELE, Henri. Not Quite the Bed that Procrustes Built: Dissecting the System for Selecting Judges at the Court of Justice of the European Union. In BOBEK, Michal (ed.) *Selecting Europe's Judges: A Critical Review of the Appointment Procedures to the European Courts*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 24 – 49.

⁹ KARZEL, Daniel. *Evropský soudní dvůr: praktický průvodce*. Praha: ASPI, 2006, 491 s.

¹⁰ Pozn. autora: Z německého originálního předkladu Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli v článku 32 „...sie werden von den Regierungen der Mitgliedstaaten im gemeinsamen Einvernehmen für die Dauer von sechs Jahren ernannt und sind unter den Persönlichkeiten auszuwählen, die jede Gewähr für Unabhängigkeit und Befähigung bieten.“ Dostupné v německém znění na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:11951K/TXT&from=CS>.

odborné, především právnícké zdatnosti.¹¹ Na druhé straně byla Protokolem ke statutu Soudního dvora¹² soudcům zaručena imunita a rovněž zakotvena neslučitelnost výkonu soudce Soudního dvora s některými jinými funkcemi a činnostmi.¹³ V těchto začátcích a i dlouhou dobu poté byl proces jmenování soudců z velké části neprůhledný. O soudcích se diskutovalo jen mimo odborné kruhy a velmi málo bylo známo o postupech vedoucích ke jmenování jednotlivých soudců. Tento nedostatek představy o fungování ze strany široké veřejnosti pak vyvolával dojem instituce Soudního dvora jako jakéhosi uzavřeného kruhu víceméně „anonymních“ soudců, kteří si svou pověst nezávislosti zachovávali pouze ne zrovna působivým způsobem - ze své činnosti toho neuvěřejňovali příliš mnoho.

1.2 Jmenování soudců v kontextu tzv. římských smluv

Nabytím platnosti dvou zakládajících „římských“ smluv roku 1958 (Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii) došlo k vytvoření jediného Soudního dvora, který vykonával svou působnost jako „Soudní dvůr Evropských společenství“¹⁴. Stěžejní pro oblast jmenování soudců bylo zavedení kvalifikačních podmínek pro výkon soudcovské funkce. Došlo k rozšíření původního zakotvení jednoduše postaveného požadavku na soudce. Nově se podmínky skládaly z požadavků na výběr soudců „z osob skýtajících záruku naprosté nezávislosti“¹⁵ a k tomu z osob, které „bud' splňují všechny požadavky, kladené v jejich zemích na výkon nejvyšších soudních funkcí, nebo jsou uznávanými znalci práva“¹⁶¹⁷. Stále

¹¹ SIMAN, Michael., SLAŠŤAN, Miroslav. *Súdny systém Európskej únie*. Bratislava: Eurokódex, 2006, s. 20.

¹² *Pozn. autora*: Protokoly tvořily neoddělitelnou součást SESUO. V německém originálním znění toto zakotvoval článek 84 SESUO „Unter dem Ausdruck «dieser Vertrag» in den Bestimmungen dieses Vertrages sind die Bestimmungen des Vertrages und seiner Anlagen, der Zusatzprotokolle und des Abkommens über die Übergangsbestimmungen zu verstehen.“ K nalezení celé znění SESUO v německém jazyce na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:11951K/TXT&from=CS>.

¹³ SLAŠŤAN, Miroslav. Aplikácia postlisabonskej politiky EÚ v praxi – kreovanie Súdneho dvora Európskej únie. In *INTERPOLIS'10 VII. Vedecká konferencia doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov*. Banská Bystrica, 2010.

¹⁴ *Pozn. autora*: Podpisem SEHS a SESAE a jejich vstupem v platnost nevznikly tři na sobě nezávislé soudy. Součástí obou zakládajících římských smluv byla Úmluva o některých orgánech společných Evropským společenstvím, která zakotvila jediný Soudní dvůr pro všechny tři jinak samostatné Společenství (*pozn. autora*: nalezeno pouze v německém znění Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství: část II, článek 3 „Die Zuständigkeiten, die der Vertrag zur Gründung der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft dem Gerichtshof übertragen, werden unter den in diesen Verträgen vorgesehenen Bedingungen durch einen einzigen Gerichtshof ausgeübt...“ a zakotvení pro všechny tři jinak samostatné Společenství v článku 4 (1) „Mit Aufnahme seiner Tätigkeit tritt der in Artikel 3 genannte einzige Gerichtshof an die Stelle des in Artikel 32 des Vertrags über die Gründung der Europäischen Gemeinschaft für Kohle und Stahl vorgesehenen Gerichtshofes...“). Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:11957E/TXT>). Tuto Úmluvu o některých orgánech společných Evropským společenstvím zrušil čl. 9 Amsterdamské smlouvy z roku 1997.

¹⁵ čl. 167 SEHS a čl. 139 SESAE.

¹⁶ Tamtéž.

však tyto předpoklady v rámci procesu jmenování nepodléhaly žádnému zvláštnímu prověřování.¹⁸ Bylo prakticky nemožné ověřit, zda nominovaní kandidáti splňují dostatečně tyto požadavky, jelikož v každém členském státě mohla být tato kritéria různě vykládána, nad to v některých členských státech nemusel existovat žádný¹⁹ právem upravený postup výběru jednotlivých kandidátů, který by zajišťoval dodržení i takto obecně stanovených podmínek. Současně i představy o požadavcích, které dostatečně zaručují, že kandidát na soudce Soudního dvora splňuje záruky nezávislosti a zastává náležitě výkon nejvyšších soudních funkcí, se v mnoha členských státech mohly rovněž lišit, ba dokonce mohly být i různě chápány. Z uvedeného vyvstávaly otázky, zda tyto požadavky pro výkon nejvyšších soudních funkcí, které nebyly nikde blíže specifikovány, zahrnovaly například délku předchozí praxe. Soudní dvůr se tak sestával v tomto období výhradně z osob, které získaly právnické vzdělání, a jejich profesní kariéra pak byla velmi různorodá. Jednalo se o osoby zastávající soudcovské funkce v členských státech, o vysokoškolské pedagogy, jakož i o advokáty ze soukromé sféry (v případě Velké Británie či Irska) nebo o státní úředníky s právnickým vzděláním (např. Rakousko).²⁰ I přes zakotvení požadavku odbornosti z pohledu práva však stále zůstávaly mnohé otázky.

Za zásadní otázku při jmenování soudců je nutno brát otázku jejich naprosté nezávislosti. Tvůrci zakládajících smluv si kladli za důležité zakotvit absolutní nezávislost členů Soudního dvora, předně nezávislost na vládách členských států. Vedle nezávislosti lze za zajímavé zmínit vůbec otázku státní příslušnosti soudce. Dlouhou dobu byl zastáván názor, že podmínkou pro jmenování je státní příslušnost členského státu tak, aby jeho právní systém mohl být reflektován²¹²². Již tomu tak není, za člena Soudního dvora je možné zvolit osobu, která nemá státní příslušnost některého členského státu. Členskému státu je tedy umožněno navrhnout a prosadit za soudce také osobu, která není členem Evropské unie. Doposud však

---

¹⁷ Pozn. autora: Zdroj slovního zakotvení požadavků na výběr soudců v případě čl. 167 SEHS pochází z čl. 2 Statutu Mezinárodního soudního dvora (*the Statute of the International Court of Justice*). Zdroj: COHEN, Antonin. Ten majestic figures in long amaranth robes. *Revue française de science politique [online]* 2010/2 (Vol 60), p. 227-246. Dostupné na: https://www.cairn-int.info/article-E_RFSP_602_0227--ten-majestic-figures-in-long-amaranth-ro.htm.

¹⁸ SLAŠŤAN, Miroslav. Aplikácia postlisabonskej politiky EÚ v praxi – kreovanie Súdneho dvora Európskej únie. In *INTERPOLIS'10 VII. Vedecká konferencia doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov*. Banská Bystrica, 2010.

¹⁹ Pozn. autora: Mnohé požadavky a postupy byly zakotveny až s příchodem změn, které přinesla Lisabonská smlouva (např. v případě Bulharska nebo Finska). Naopak v případě Dánska a Lotyšska byly tyto zakotveny již dříve (u Lotyšska tak bylo učiněno vedle vstupu Lotyšska do Evropské unie v roce 2004). Ohledně požadavků na kandidáty pak neuvádí a v tomto stavu setrvává Rakousko.

²⁰ SIMAN, Michael., SLAŠŤAN, Miroslav. *Súdny systém Európskej únie*. Bratislava: Eurokódex, 2006, s. 81.

²¹ Pozn. autora: Jednalo se o čl. 221 SES „Soudní dvůr se skládá z jednoho soudce z každého členského státu.“.

²² TICHÝ, Luboš, Rainer ARNOLD, Pavel SVOBODA, Jiří ZEMÁNEK a Richard KRÁL. *Evropské právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004, I, 869 s. ISBN 807179449X.9788073574710.5.

k této možnosti nedošlo.²³ Přestože státy navrhuji převážně své vlastní státní příslušníky, nejedná se při výkonu funkce soudce o hájení zájmů státu, jehož jsou státními příslušníky.²⁴ Zde dochází v okamžiku jmenování do funkce k následování převažujících zájmů, na jejichž základě byla vybudována evropská kontinuita, a to nad zájmy domovského státu.

K zamyšlení vede i délka funkčního období v souvislosti s otázkou nezávislosti členů Soudního dvora. Ustáleným a do současné doby neměnným stavem se zakotvilo funkční období na šest let, s možností opakovaného jmenování.²⁵ Obtížně lze hodnotit, zda šestileté funkční období s možností znovuzvolení úřadujících soudců je dostatečnou zárukou jejich nezávislosti. Bez pochyb však požadavek nezávislosti, resp. obava z neposkytnutí dostatečné záruky nezávislosti, může ovlivnit délku funkčního období (resp. možnost opětovného zvolení), což se potvrdilo v případě Německa v roce 1990. Tehdejší německý kancléř Helmut Kohl veřejně kritizoval Soudní dvůr za jeho rozhodnutí v otázce sociálního zabezpečení migrujících pracovníků a v souvislosti s negativními výroky vyvíjel tlak na „německého“ soudce Mafreda Zuleega. Po skončení funkčního období soudce Zuleega se Německo rozhodlo nepřistoupit k jeho opětovné nominaci.²⁶

Dostát plnohodnotně požadavku absolutní nezávislosti soudní moci předně ve vztahu k vlivu, který mají vlády členských států při procesu jmenování soudců Soudního dvora, lze v praxi jen obtížně. Jsou to totiž vlády členských států, které na základě společné dohody jmenují soudce Soudního dvora. Stejně tak je to opět členský stát, který na základě vlastního uvážení rozhoduje, zda předloží a podpoří již jednou zvoleného kandidáta, resp. stávajícího soudce, do nového funkčního období. Napříč vývojem utváření složení Soudního dvora se tak vyskytoval jednotvárně probíhající proces, kdy členský stát nominoval svého kandidáta, který byl pak spíše formálně a až na výjimky vždy akceptován ostatními členskými státy.²⁷

Stále se rozvíjející evropská integrace a spolupráce mezi členskými státy, jejichž počet přirozeně rostl a otevíral prostor pro detailnější úpravu nejen stávajících oblastí, ale zahrnoval další a další oblasti mezinárodní spolupráce, vedla k uzavírání dalších významných dokumentů, zejména smluv. V oblasti utváření Soudního dvora však k zásadnímu posunu nedocházelo. S rostoucím počtem přistupujících členských států se měnilo složení Soudního

---

²³ SIMAN, Michael, SLAŠŤAN, Miroslav. *Súdny systém Európskej únie*. Bratislava: Eurokódex, 2006, s. 80.

²⁴ ŠÍŠKOVÁ, Naděžda, STEHLÍK, Václav. *Evropské právo I - ústavní základy Evropské unie*. Praha: Linde Praha - právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2007, s. 150. ISBN 9788072016808.

²⁵ *Pozn. autora*: Všechny smlouvy uvádí šestileté funkční období.

²⁶ DEHOUSSE, Renaud. *The European Court of Justice. The Politics of Judicial Intergration*. New York: Pallgrave Macmillan Press Ltd., 1998, s. 256.

²⁷ SIMAN, Michael, SLAŠŤAN, Miroslav. *Súdny systém Európskej únie*. Bratislava: Eurokódex, 2006, s. 82.

dvora, a to v návaznosti na jednu z formulací smluv „jeden soudce za každý členský stát“.²⁸²⁹ Tato formulace přetrvávala až do dnešních dnů i přesto, že v minulosti platil ne vždy stejný princip³⁰. Snahy, které v 90. letech minulého století vyvíjel Evropský parlament, byly ze strany Soudního dvora odmítnuty. Představa volby poloviny soudců Evropským parlamentem a druhé poloviny Radou EU, nebo přinejmenším podrobení každé nominace parlamentnímu souhlasu, nepřicházely v úvahu. Taková cesta by vedla ke zpolitizování evropské soudní instituce. Nedlouho poté se tedy namísto úvah o větší míře vlivu na proces jmenování soudců ze strany Evropského parlamentu, začal ozývat z řad bývalých členů soudu požadavek o vytvoření nezávislého subjektu, resp. orgánu, který by byl složen z vysoce kvalifikovaných právníků, jejichž úlohou by bylo posuzovat národní nominace formou nezávazných stanovisek.³¹

1.3 Neúspěch Smlouvy o Ústavě pro Evropu

Římské smlouvy nastavily obecné standardy pro výběr evropských soudců, nicméně s neustálou potřebou reformy a expanze na evropské úrovni přicházely také prvotní problémy a první negativní ohlasy na nastavení systému výběru soudců na evropské úrovni. Postupem času, s rostoucí mírou posílení autonomie Soudního dvora a v návaznosti na hromadící se otázky, vzešla potřeba proces jmenování soudců na evropské úrovni změnit. K těmto změnám směřoval až návrh Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu (dále také „ústavní smlouva“) z roku 2004. Ústavní smlouva ve svém návrhu v oblasti jmenování soudců zachovávala zásadu jednomyslnosti všech členských zemí, stejně jako neměnila délku jmenování (šest let) s možností opakovaného jmenování. Rovněž ani kvalifikační kritéria nebyla předmětem změn, stále podmínkou zůstávala soudcovská nestrannost a nezávislost a potřeba mít kvalifikaci nezbytnou ke jmenování do nejvyšších soudních institucí ve svém

---

²⁸ Pozn. autora: Rozdílně je počet soudců Tribunálu zakotven ve Statutu Soudního dvora EU, který ve svém v současnosti nejaktuálnějším znění stanovuje nový princip s účinností od 1. září 2019, kdy se na základě čl. 48 Statutu SDEU bude Tribunál skládat ze dvou soudců za každý členský stát EU. Zdroj: CS Statut Soudního dvora EU. In: CVRIA [online]. [cit. 2018-12-12]. Dostupné z: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-25_11-38-33_988.pdf.

²⁹ Pozn. autora: V případě Tribunálu pak platí „nejméně jeden soudce z každého členského státu“ Zdroj: ŠIŠKOVÁ, Naděžda, SVOBODA, Pavel. *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské, mezinárodní a vnitrostátní právo členských států*. Praha: Leges, 2012, s. 158. Teoretik. ISBN 978-80-87576-17-5.

³⁰ Pozn. autora: V minulosti dlouhou dobu přetrvával princip, kdy každý z větších členských států ES byl zastoupen po několik let dvěma soudci (tak tomu bylo např. v případě Nizozemska v letech 1952 – 1958, Francie v letech 1981 – 1982 či SRN v letech 1982 - 1988). Zdroj: ŠLOSARČÍK, Ivo. *Evropa soudců a Evropa politiků*. Vliv ESD na vývoj evropské integrace. *Mezinárodní vztahy [online]*, Vol 40, No 1 (2005), s. 25. Dostupné na: <https://mv.iir.cz/article/view/153>.

³¹ DUMBROVSKÝ, Tomáš, PETKOVA, Bilyana, VAN DER SLUIS, Marijn. *Judicial Appointments: The Article 255 TFEU advisory panel and selection procedures in the member states*. *Common Market Law Review*; Apr 2014, Vol. 51, Issue 2, p. 455 - 482, 459 p. Dostupné na: <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=COLA2014034>.

domovském státě, anebo podmínka být uznávaným znalcem práva (*jurisconsult of recognized competence*).³² Formulace být uznávaným znalcem práva umožňuje například jmenovat soudce z akademických řad, tedy osobu, jež nemá praxi nutnou pro jmenování do soudcovské funkce ve svém státě.³³

I přes zachování principu jednomyslnosti přichází ústavní smlouva poprvé s myšlenkou vytvoření „*poradního hodnotícího orgánu*“, tzv. panelu či výboru, jehož úkolem je posouzení, zda je kandidát vhodný na pozici soudce. Návrh zahrnující tento panel blíže určoval, kolik bude mít panel členů, a z kterých osob budou členové vybíráni. Návrh představoval myšlenku vybírání kandidátů z bývalých členů SDEU, bývalých soudců Soudu první instance, soudců nejvyšších soudních orgánů členských států a uznávaných odborníků v oblasti práva. V tomto nově vznikajícím procesu svou úlohu jmenování získala Rada (ministrů), Evropskému parlamentu dával tento návrh možnost volby jednoho z členů panelu.³⁴

Snahy o změny v oblasti jmenování soudců měla ústavní smlouva velké, avšak tyto se v rámci jejího prosazení neuskutečnily. Podmínka jejího vstupu v platnost, tedy ratifikace (v té době 27) všemi členskými státy, se nikdy neuskutečnila. Mezi státy, které odmítly ústavní smlouvu ratifikovat, byly pouze dva, a to Nizozemsko a Francie. Oba tyto státy tak učinily v národním referendu.^{35 36}

---

³² ŠLOSARČÍK, Ivo. Evropský soudní systém a ústavní smlouva EU. *Evropské a mezinárodní právo*. Praha: Nadace prof. Boženy Komárkové, 2003, s. 5.

³³ ŠLOSARČÍK, Ivo. Politický a právní rámec evropské integrace: (včetně změn podle Lisabonské smlouvy). 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 152. ISBN 9788073574710.5.

³⁴ ŠLOSARČÍK, Ivo. Evropský soudní systém a ústavní smlouva EU. *Evropské a mezinárodní právo*. Praha: Nadace prof. Boženy Komárkové, 2003, s. 6.

³⁵ Ústava pro Evropu – současný stav. *Evropský parlament*) Zdroj: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+IM-PRESS+20050819FCS00974+0+DOC+PDF+V0//CS&language=CS>.

³⁶ *Pozn. autora:* Ratifikační model byl limitován dvěma lety, Smlouva o Ústavě pro Evropu obsahovala v textu Deklarace, která byla její přílohou ujednání, které stanovilo, že v případě, kdy tuto smlouvu ratifikovaly čtyři pětiny členských států a jeden nebo více členských států její ratifikaci odmítl, bude se touto otázkou zabývat Evropská rada. Zdroj: PITROVÁ, Markéta. Evropská ústavní smlouva: podněty, procesy vzniku a její obsah. *Ostravská univerzita*. Dostupné na: http://www1.osu.cz/home/Rumpel/JEAN%20MONET/Texty/Pitrova%20%C3%BAstava_text.pdf.

2 Postlisabonská změna v ustavování soudců SDEU

Doposud nejzásadnější realizovanou změnu v oblasti institucionálního práva EU, a to v utváření složení Soudního dvora, která svůj směr mimo jiné upínala k transparentnějšímu a kvalitnějšímu výběru soudců, přineslo přijetí Lisabonské smlouvy, která vstoupila v platnost 1. prosince 2009. Přestože oproti ústavní smlouvě představovala méně ambiciózní revizi primárního práva³⁷, v oblasti jmenování soudců došlo ke změnám, jež předvíдалa již neúspěšná ústavní smlouva.

Se svým příchodem zachovala z dřívějších zakládajících smluv stejné postavení k osobám soudců, tedy co do požadavků na soudce nepřinesla výrazné změny. Při výběru soudců je nutno následovat článek 253 SFEU v případě soudců Soudního dvora a článek 254 SFEU, jehož znění vychází z obdobného základu pro soudce Tribunálu. Pro soudce Soudního dvora podle článku 253 SFEU platí, že jsou tito „*vybírání z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a které splňují všechny požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudních funkcí v jejich zemích nebo jsou obecně uznávanými znalci práva; jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let po konzultaci s výborem uvedeným v článku 255.*“ Definice pro výběr soudců Tribunálu se naproti tomu liší, a to následujícím znění zakotveném v článku 254 SFEU, kdy jsou „*soudci Tribunálu vybírání z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu vysokých soudních funkcí*“. Docílení toho, že tato kritéria budou následována a dodržována má nově zajišťovat „*mezistupeň*“ při volbě kandidáta na soudce. Tento mezistupeň rozšířil doposud pouze národními pravidly se řídící proces jmenování soudců, spočívající ve vzájemné dohodě vlád členských států, o úroveň posuzování vhodnosti kandidátů na mezinárodní, resp. evropské úrovni.

2.1 Zavedení čl. 255 SFEU

Stále silnější volání po reformách institucionálního systému Evropské unie a jejího fungování směřovalo mimo jiné ke snaze vyřešit otázky transparentního výběru kandidátů na posty soudců SDEU. Již dlouhou dobu docházelo ke kritikám nominací na soudce pro jejich nedostatečnou jazykovou připravenost či míru odbornosti předně v oblasti evropského práva, a to nejen ze strany nově přistupujících členských států.³⁸ Toliko potřebnou snahu o posun v těchto otázkách po neúspěchu ústavní smlouvy přinesla Lisabonská smlouva, která začlenila

---

³⁷ SEHNÁLEK, David, TÝČ, Vladimír a kol. *Soudní dvůr EU a výklad práva Evropské unie*. 1, vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2016, 188 s. ISBN 978-80-210-8396-7 (brož.).

³⁸ SLAŠŤAN, Miroslav. Aplikácia postlisabonskej politiky EÚ v praxi – kreovanie Súdneho dvora Európskej únie. In *INTERPOLIS'10 VII. Vedecká konferencia doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov*. Banská Bystrica, 2010, s. 5.

do SFEU a vůbec do procesu ustavování soudců SDEU zcela nový „*institut*“, a to Výbor (tzv. „*Panel*“)³⁹, zřízený na základě čl. 255 SFEU. Navzdory tomu, že v samotné struktuře Soudního dvora k velkým reformám nedošlo, je na místě považovat tento posun za jednoznačný impuls ke změnám v institucionálním fungování evropského soudního systému.

Dalo by se zjednodušeně říct, že návrh ústavní smlouvy byl do značné míry předlohou těchto reforem v oblasti jmenování evropských soudců. Cílem Výboru podle čl. 255 SFEU je „*vydávat stanovisko k vhodnosti kandidátů na funkce soudce a generálního advokáta Soudního dvora a Tribunálu*“. Dosavadní proces výběru kandidátů na soudce a jejich následné jmenování do funkce, jež byl od počátku plně v rukou vlád členských států, a tedy pouze každý členský stát dle své úvahy a svých vnitrostátních výběrových postupů rozhodoval, kterého kandidáta navrhne ke jmenování, však zůstává i přes tyto změny ve svém jádru nenarušen. Soudci jsou i nadále jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států⁴⁰, nicméně až po konzultaci s Výborem nově zřízeným podle čl. 255 SFEU.

Koncepce čl. 255 SFEU je poměrně strohá a nepodává žádné bližší informace ohledně působnosti Výboru, nespécifikuje jeho činnost ani nestanovuje, na jakém podkladě a jakým procesem Výbor dospěje ke stanovisku, či jaké postupy následují po jeho vydání.

2.2 Výbor jako poradní orgán a jeho složení

Rada EU reagovala na změny po Lisabonu okamžitě a v únoru roku 2010 vydala dvě rozhodnutí, na základě kterých byla zakotvena pravidla pro fungování Výboru a jeho členů (tzv. „*operating rules*“).⁴¹ Na základě bodu 2 dodatku těchto pravidel a v souladu s čl. 255 SFEU je Výbor složen ze „*sedmi osob vybraných z někdejších členů Soudního dvora a Tribunálu, členů nejvyšších vnitrostátních soudních orgánů a z všeobecně uznávaných odborníků v oblasti práva, přičemž jeden z nich je navrhován Evropským parlamentem*“⁴². Členové jsou jmenováni na čtyřleté funkční období s možností jednoho opětovného znovuzvolení, a to Radou EU z podnětu předsedy Soudního dvora. Jednoho člena tohoto Výboru navrhuje Evropský parlament, nicméně není stanoveno, komu je tento návrh adresován, zda Radě EU nebo předsedovi Soudního dvora. Například v roce 2010 byl tento

---

³⁹ *Pozn. autora:* V textech se setkáváme pouze s označením „*Panel*“. Pro účely této diplomové práce budu používat pro český jazyk a zejména skloňování přijatelnější označení „*Výbor*“.

⁴⁰ čl. 253 SFEU.

⁴¹ 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.

⁴² 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.

návrh Evropského parlamentu zaslán k rukám předsedy Soudního dvora. Učiněný krok vybízí k zamyšlení, zda předseda SDEU může odmítnout návrh Evropského Parlamentu. Výklad umožňující přípuštění takového odmítnutí by však zřejmě šel proti samotnému účelu článku 255 SFEU, který počítá s tím, že v tomto procesu svou roli sehraje při utváření složení Výboru i samotný Evropský parlament. Zajímavé bude zajisté sledovat, zda budou návrhy předsedy Soudního dvora při jmenování členů Výboru dodržovány členskými státy, čímž by samotný soud mohl získat určitý vliv na své vlastní složení.⁴³

Výboru předsedá předseda, kterého taktéž z vybraných členů jmenuje Rada EU. Administrativní podporu nezbytnou pro fungování Výboru zajišťuje Generální Sekretariát Rady EU, který zajišťuje překlady potřebných dokumentů.^{44 45}

Rada EU jmenovala členy prvního Výboru na počátku roku 2010, kdy jí bylo ze strany tehdejšího předsedy Soudního dvora Vassiliose Skourise předloženo doporučení týkající se složení Výboru podle článku 255 SFEU tak, aby tento mohl započít své funkční období. S přihlédnutím k co nejširšímu zastoupení právních systémů členských států a ke snaze dosáhnout vyváženého složení Výboru, bylo ze strany předsedy SDEU doporučeno následující složení:

- *p. Jean-Marc SAUVÉ*, navržen do předsednictví Výboru,
- *p. Peter JANN* (soudce Soudního dvora Evropských společenství v letech 1995 – 2009),
- *Lord MANCE* (tehdejší člen nejvyššího soudu Spojeného království),
- *p. Torben MELCHIOR* (roku 2010 předseda nejvyššího soudu Dánska),
- *p. Péter PACZOLAY* (v té době předseda maďarského ústavního soudu),
- *pí Ana Palacio VALLELERSUNDI* (advokátka v Madridu a v době od roku 1994 – 2002 členka Evropského parlamentu). Tato byla navržena do obsazení Výboru ze strany Evropského parlamentu,
- *pí Virpi THILI* (soudkyně Soudu prvního stupně Evropských společenství od roku 1995 do 2009).⁴⁶

---

⁴³ DUMBROVSKÝ, Tomáš, PETKOVA, Bilyana, VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial Appointments: The Article 255 TFEU advisory panel and selection procedures in the member states. *Common Market Law Review*; Apr 2014, Vol. 51, Issue 2, p. 455 - 482, 460 p. Dostupné na <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=COLA2014034>.

⁴⁴ 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.

⁴⁵ *Pozn. autora:* Před zasedáním Výboru poskytne Generální sekretariát Rady EU každému členovi Výboru všechny potřebné dokumenty a informace týkající se kandidátů zařazených na pořad jednání tak, aby každý člen Výboru mohl tyto informace a dokumenty u každého jednotlivého kandidáta předem prostudovat.

Po čtyřletém funkčním období skončilo působení velké části výše uvedených členů prvního Výboru. V rámci obměny, která přišla s rozhodnutím Rady EU dne 11. února 2014, které vstoupilo v platnost 1. března téhož roku, do čela druhého Výboru usedl znovu její již osvědčený předseda francouzské národnosti, Jean-Marc SAUVÉ. Jmenován byl vedle svého kolegy také Lord MANCE a p. Péter PACZOLAY. Složení Výboru pak doplnila následující jména:

- p. Luigi BERLINGUER,
- pí Pauliine KOSKELO,
- p. Christiaan TIMMERMANS,
- p. Andreas VOSSKUHLE.⁴⁷

I druhé složení Výboru je již minulostí. V březnu roku 2018 došlo k najmenování již v pořadí třetího složení Výboru, které oproti předešlým letům prošlo - až na dvě znovu se objevující jména - značnou obnovou. K vydávání stanovisek k vhodnosti kandidátů na funkce soudce Soudního dvora a Tribunálu v rámci Výboru byly na následující čtyři roky vybráni:

- p. Christiaan TIMMERMANS, předseda Výboru,
- p. Simon BUSUTTIL,
- p. Frank CLARKE,
- p. Carlos LESMES SERRANO,
- pí Maria Eugénia MARTINSOVÁ DE NAZARÉ RIBEIRO,
- p. Andreas VOSSKUHLE,
- p. Mirosław WYRZYKOWSKI.⁴⁸

V textu doporučení, přičemž je zveřejněno pouze jediné doporučení, a to u jmenování prvního Výboru v roce 2010, a jako jediné výjimečně tyto informace obsahuje (což dokládá výše uvedená specifikace co do působení jednotlivých vybraných členů Výboru před jejich jmenováním), ani v obsahu jednotlivých rozhodnutí Rady EU o jmenování členů nenalezneme bližší informace o profesích a působení členů Výboru, jež se v průběhu fungování tohoto nově zavedeného systému vystřídali. Lze si udělat (pouze v případě prvního Výboru) bližší

---

⁴⁶ Doporučení ke složení výboru ustaveného podle článku 255 SFEU. Dostupné na: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=CS&f=ST%205932%202010%20INIT> a 2010/125/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o jmenování členů výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. K nalezení na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32010D0125>.

⁴⁷ 2014/76/EU Rozhodnutí Rady ze dne 11. února 2014 o jmenování členů výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:041:0018:0018:CS:PDF>.

⁴⁸ Rozhodnutí Rady (EU, EURATOM) 2017/2262 ze dne 4. prosince 2017 o jmenování členů výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32017D2262>.

představu o tomto složení co do profesí, které tito členové zastávali, nelze si ji však udělat co do jejich profesních zkušeností, jejichž míra byla zajisté také jedním z předních faktorů, který vedl k příklonění se právě k výběru těchto jmen. Otázkou zůstává, zda bylo složení Výboru skutečně dostatečně vyvážené z hlediska zastoupení právních systémů členských států a z hlediska různorodosti právních profesí^{49, 50}. Nezávisle na působení členů před jejich jmenováním se však o daleko větší pozornost hlásí dosavadní činnost Výboru v průběhu těchto tří etap, v rámci posuzování a hodnocení kandidátů na soudce.

2.3 Dosavadní činnost Výboru při zkoumání kandidatur

O své činnosti informuje Výbor prostřednictvím oficiálních stránek Soudního dvora.⁵¹ Z již patého monitoringu Výboru vyplývá, že od roku 2010 doposud bylo vydáno celkem 147 stanovisek při posouzení kandidátů o ne/vhodnosti a způsobilosti zastávat funkci soudce Soudního dvora a Tribunálu, z nichž necelá polovina (přesně 67 stanovisek, z toho 25 stanovisek pro Soudní dvůr a 42 stanovisek pro Tribunál) byla vydána prvně ustaveným Výborem. Z celkového počtu 147 posuzovaných kandidátů bylo 61 do funkce soudce Soudního dvora a 86 do funkce soudce Tribunálu. Z těchto kandidátů bylo navrženo celkem 74 kandidátů pro obnovené funkční období soudce Soudního dvora nebo Tribunálu. Zbylých 73 kandidatur bylo pak posuzováno pro první funkční období obou soudů (Soudního dvora i Tribunálu).

Práce Výboru je cyklická a je určována trváním funkčního období soudců Soudního dvora a Tribunálu.⁵² Značné pracovní vyčerpání Výboru tedy přichází v průměru dva roky ze tří, kdy dochází k částečné obměně členů obou soudů.

Jednání Výboru obecně trvají jeden den, během kterého se uskutečňuje i slyšení kandidátů. Ve většině případů dochází téhož dne rovněž k doručení příznivého či

---

⁴⁹ ŠIŠKOVÁ, Naděžda, SVOBODA, Pavel. *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské, mezinárodní a vnitrostátní právo členských států*. Praha: Leges, 2012, s. 160. Teoretik. ISBN 978-80-87576-17-5.

⁵⁰ *Pozn. autora*: Obměna prvního Výboru, která přišla v únoru 2014, přinesla zajímavou směs osobností z různých profesí. V případě *Luigiho Berlinguera* byl tento členem Evropského parlamentu a bývalý italský ministr; *Pauliine Koskelo* byl předsedou finského Nejvyššího soudu; *Andreas Vosskuhle* předseda německého Ústavního soudu či *Christiaan Timmermans*, bývalý soudce Soudního dvora EU (v letech 2000 – 2010). Zdroj: DE WAELE, Henri. Not Quite the Bed that Procrustes Built: Dissecting the System for Selecting Judges at the Court of Justice of the European Union. In BOBEK, Michal (ed.) *Selecting Europe's Judges: A Critical Review of the Appointment Procedures to the European Courts*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 24 – 49.

⁵¹ Oficiální stránky Soudního dvora a podrobnější informace o činnosti Výboru v číslech k nalezení na https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_64268/.

⁵² *Pozn. autora*: V obou případech se jedná o šestileté funkční období, přičemž ½ soudců Soudního dvora i Tribunálu je obnovována každé tři roky.

nepříznivého stanoviska.⁵³ Za dobu působení Výboru bylo doručeno 14 nepříznivých stanovisek, přičemž tento počet se týká pouze kandidatur na první funkční období (přesně tedy 14 ze 73 vyslovených stanovisek). Ani jedno stanovisko při posuzování kandidáta na obnovení jeho funkčního období nebylo ze strany členů Výboru hodnoceno negativně.⁵⁴

Z hlediska vývoje jmenování evropských soudců je patrné, že trvalo dlouhou dobu od vzniku evropského soudnictví, než postupy a smýšlení v rámci této problematiky dospěly do bodu, kdy započala realizace těchto reforem. Ačkoliv změny přicházely ve vlnách, největší změnu přineslo právě postlisabonské období. Koncept nového evropského poradního orgánu již funguje osmým rokem a jeho činnost pokračuje podle stanovených pravidel. Vyhodnotit jak se tyto změny skutečně promítly do praxe, kterou řadu let předtím zastávaly z velké části pouze vlády členských států, jakým způsobem se členské státy přizpůsobily změnám, které tento systém přinesl a jak vypadá ona samotná činnost Výboru, s ohledem na úskalí dosavadní praxe obou úrovní výběru kandidátů, národní a evropské, bude stěžejním tématem následujících kapitol této diplomové práce.

---

⁵³ Third activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 1413/12//2013. Dostupné na: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-02/rapport-c-255-en.pdf>.

⁵⁴ Fifth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 28/02/2018. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-05/5eme_rapport_dactivite_du_c255_-_en_final_-_public.pdf.

3 Národní úroveň výběru kandidátů

To, co zůstalo v průběhu vývoje evropského soudnictví z pohledu jmenování soudců nezměněno, je role členských států v tomto výběrovém a schvalovacím procesu. Klausule o jmenování soudců SDEU na základě souhlasu, resp. vzájemné dohody vlád členských států, si zachovala svou neměnnou podobu od počátku vzniku evropského soudnictví v padesátých letech minulého století, až do doby dnešní.

Postup při jmenování soudců je založen, dá se říct, na jednoduchém postupu. Tento postup, který platil i před příchodem Lisabonské smlouvy, zůstává nezměněn. Každý členský stát (přesněji vláda členského státu) navrhuje svého kandidáta (jak již bylo uvedeno výše, nemuselo jít nutně ani o státního příslušníka daného členského státu), jehož nominaci pak přednese vládám ostatních členských států. Po předložení nominací stačí vyslovení souhlasu ze strany všech ostatních členských států a navržený kandidát je na post soudce jmenován.

Již jen samotné konstatování tohoto postupu vybízí k zamyšlení se nad řadou otázek. Členským státům je v tomto ohledu přiřazena výlučná pravomoc a z jistého pohledu také značná zodpovědnost za řádné obsazení Soudního dvora, jakožto instituce zastávající a vykonávající jednu ze tří základních a stěžejních složek „státní“ moci – soudní moci – významnou nejen v právním státě, ale i v nadnárodním uskupení, jakým EU bezpochyby je.

Položíme-li si otázku, na základě čeho, tzn. na základě jakých kritérií, členské státy Evropské unie vybírají a nominují svého kandidáta, jehož nominaci Výbor posuzuje, a který je posléze jmenován vzájemnou dohodou vlád členských států, odpověď nenalezneme snadno. Pokud předpokládáme, že stejně tak, jako když dochází ke kandidaturám a následně volbám či jmenováním soudců ve vnitrostátních právních řádech členských států v rámci jejich národní soudní soustavy, a to na základě předem stanoveného postupu zakotveného v právní úpravě toho daného členského státu, je tento postup upraven i při nominacích evropských soudců již na národní úrovni, překvapí nás fakt, že ve většině případů v legislativě členských států tomu tak nebylo a v některých tomu tak stále není. Ustanovení o vnitrostátních postupech, která mají být použita při jmenování kandidátů na post soudce Soudního dvora, neobsahuje ani SFEU. Část členských států ještě před příchodem Lisabonu žádné vnitrostátní postupy nereflektovala, takže změny související se Soudním dvorem a jmenováním soudců, které Lisabon přinesl, se dotkly nejen úrovně evropské, ale i úrovně národní. Volání po transparentnosti a kritika nedostatku odpovědnosti způsobila, že určitá část členských států začala do svých právních řádů inkorporovat alespoň základní postupy pro vnitrostátní výběr evropských soudců Soudního dvora. Zcela určitě jedním z hnacích motorů této změny

v postavení se vlád členských států čelem k této problematice bylo zakotvení možnosti Výboru dotazovat se vlády příslušného členského státu právě na tyto vnitrostátní výběrové postupy, jejichž transparentnost a právní rámec mohou být jedním z dalších kritérií, které Výbor při svém posuzování nominace může zohledňovat.⁵⁵ Ucelenou úpravu těchto vnitrostátních postupů bychom hledali ale marně. Mezi členskými státy, které operují s určitými národními postupy, nalezneme kromě České republiky, státy jako např. Bulharsko, Finsko, Lotyšsko, Nizozemí, Polsko, Rakousko, Slovensko, Slovinsko.

V rámci této kapitoly se zaměříme specificky, a současně vzhledem k dostupnosti informací, na některé jmenovitě výše uvedené členské státy a v rámci jejich vnitrostátní právní úpravy na dvě stěžejní otázky, a to na otázku kvalifikace kandidátů pro výkon úřadu soudce a na otázku procesu, resp. jak je výběr kandidátů prováděn na národní úrovni u těchto vybraných členských států.

3.1 Kvalifikační předpoklady kandidátů ve vybraných členských státech

Úplným základem toho, co musí každý kandidát splňovat, jsou kritéria stanovená v člancích 253 a 254 SFEU. Z těchto kritérií vychází i jednotlivé členské státy a tyto doplňují v některých případech zakotvenou právní úpravou (např. v případě Slovenska se jedná o zákon č. 185/2002 Sb., o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov nebo Slovinska o zákon č. 3468/2001 o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč⁵⁶), v jiných případech specifikují další kritéria ve vyhláškách či usneseních (např. v případě Bulharska Decree NO 214/21.09.2010 of the Council of Ministers of Bulgaria či pro Českou republiku platící Usnesení vlády České republiky o Pravidlech pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie schválených usnesením vlády ze dne 13. července 2011 č. 525⁵⁷). Ostatní členské státy o svých dalších kvalifikačních požadavcích pro kandidáty mlčí nebo úpravu kritérií danou SFEU považují za dostatečnou. Ať už je k tomuto rozhodnutí nesdílet informace, nebo neinkorporovat kvalifikační předpoklady do svých právních řádů pro pocit nadbytečnosti,

---

⁵⁵ 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.

⁵⁶ Constitutional Court Decision. Act on Nomination of Judges from the Republic of Slovenia to International Courts. Published in: *Official Gazette of the Republic of Slovenia* 64/01, 59/02, 82/04. Dostupné na: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/zakonodaja/160118_Act_on_nomination_of_Judges_from_Slovenia_eng_31.12.15.pdf.

⁵⁷ A s tímto usnesením vlády související usnesení vlády České republiky o změně Pravidel pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie schválených usnesením vlády ze dne 13. července 2011 č. 525. Příloha k změněnému usnesení vlády ze dne 24. července 2017 č. 562. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

vedou jakékoliv důvody, z mého pohledu se tento postoj jeví jako netransparentní a nešťastně zvolený.

Mezi kvalifikační kritéria, která jsou shodná nebo velmi podobná v členských státech⁵⁸, náleží:

- občanství příslušného členského státu;
- požadavek aktivní znalosti cizího jazyka, zejména francouzského⁵⁹ a anglického;
- vysoká znalost a odbornost v oblasti práva a potřebná právní kvalifikace (určitá délka právní praxe⁶⁰).

Nad tyto uvedené předpoklady má každý ze shora uvedených členských států vymezena další, pro své potřeby specifická kritéria. Bulharská Rada ministrů zakotvila v usnesení z roku 2010 požadavky vysokoškolského titulu v oboru právo, nutnost mít potřebné morální a profesionální kvality v souladu s bulharským etickým kodexem soudců⁶¹. Současně se v případě bulharského kandidáta musí jednat o osobu, která nikdy nebyla souzena pro úmyslný trestný čin či odsouzena k trestu odnětí svobody, nesmí se jednat o osobu, která byla propuštěna z důvodu porušení kázně jako volený člen Nejvyšší soudní rady za podkopávání autority a vážnosti soudnictví nebo se toliko nesmí jednat ani o osobu, která trpí duševní poruchou. Za výhodu se považuje, pokud má kandidát předchozí zkušenosti s prací v evropské instituci, kde je vyžadováno právní vzdělání a pokud má kandidát znalost dalšího úředního jazyka Evropské unie s výjimkou jazyka bulharského a francouzského, je to jeho výhodou.⁶² Kromě obecných ustanovení daných SFEU k osobám soudců při jejich ustavování zcela jednoznačné požadavky na soudce Soudního dvora nenalezneme v případě Polska. Naproti tomu však pojmy⁶³ užívané čl. 253 a 254 SFEU se zde v praxi chápou jako odkazy na příslušné akty polského vnitrostátního práva. Požadavek na určitý stupeň vzdělání, stanovená věková hranice nebo schopnost výkonu funkce z pohledu dobrého zdravotního stavu upravují polské právní předpisy k výkonu funkce a konkrétně vychází ze zákona o systému správních

⁵⁸ *Pozn. autora:* Uvedené platí např. pro Českou republiku, Slovensko, Slovinsko, Polsko, Bulharsko.

⁵⁹ *Pozn. autora:* Česká republika vyžaduje schopnost aktivně ovládat francouzský jazyk.

⁶⁰ *Pozn. autora:* Jako příklad lze k délce právní praxe uvést Polsko, které stanovuje praxi v délce 8 let, Bulharsko má stanovenou minimální hranici na 12 letech právní praxe. V České republice je tato praxe stanovena na 10 let a na Slovensku 5 let. (*pozn. autora: Veškeré hranice upravující délku právní praxe u vyjmenovaných členských států jsou k nalezení ve zdrojích použitých a uvedených v textu této práce.*)

⁶¹ Oficiální bulharské znění etického kodexu (*КОДЕКС ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ МАГИСТРАТИ*) k nalezení na: <http://www.vss.justice.bg/page/view/1300>. (anglický překlad etického kodexu („*Code of ethics for the behaviour of Bulgarian magistrates*“)) dostupný na: http://vssold.justice.bg/en/aktove/judicial_system_code_of_ethics_eng.pdf.)

⁶² Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) BULGARIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/bulgaria_answersquestionnaire.pdf.

⁶³ *Pozn. autora:* Jedná se zejména o pojmy „výkon nejvyšších soudních funkcí“ a požadavek být „obecně uznávanými znalci práva“; v případě soudců Tribunálu pak „výkon vysokých soudních funkcí“.

soudů (*Prawo o ustroju sądów administracyjnych*)⁶⁴ a zákona o Ústavním soudu (*Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym*)⁶⁵. Volbu užití zákonných kritérií následovalo i Slovinsko. Zákonem upravujícím výběrové řízení kandidátů na soudce na mezinárodních soudech (tedy netýká se pouze Soudního dvora) je zákon č. 3468/2001 o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč⁶⁶. Ve svém článku 3 stanovuje, že „osoba, která splňuje podmínky pro volbu do soudní funkce Nejvyššího soudu v souladu se zákonem upravujícím soudní službu, může být kandidátem na soudce mezinárodního soudu, jakož i osoba, která splňuje podmínky pro volbu soudce Ústavního soudu⁶⁷“. Podmínky pro soudce Nejvyššího soudu pak stanovuje v článku 8⁶⁸ zákona o soudní službě (*Judicial Service Act*)⁶⁹ a neliší se v kritériích od některých svých sousedů.

Svou úpravou nezaostává pozadu ani Česká republika nebo Slovensko. Hledáme-li v zákonech Slovenské republiky, narazíme na zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (dále jen „zákon o Súdnej rade Slovenskej republiky“), který stanovuje požadavky na kandidáty, kteří by měli zastupovat Slovenskou republiku v mezinárodních soudních orgánech, tj. soudci pro Soudní dvůr Evropské unie a soudci Evropského soudního dvora pro lidská práva. Za kandidáta je tedy možné navrhnout podle článku 27g zákona o Súdnej rade Slovenskej republiky občana, který:

---

⁶⁴ čl. 7 ve spojení s čl. 6 zákona o systému správních soudů ze dne 25. července 2002. Věst. č. 153, bod 1269. Dostupné na: <http://www.lex.pl/du-akt/-/akt/dz-u-2002-153-1269>.

⁶⁵ Pozn. autora: V překladu z polského znění „soudcem Ústavního soudu může být osoba, která má požadovanou kvalifikaci pro výkon soudce Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu.“ Zdroj: § 5 odst. 3 zákona o Ústavním soudu ze dne 1. srpna 1997 (věstník zákonů č. 102, bod 643) Dostupné na: <http://www.lex.pl/du-akt/-/akt/dz-u-1997-102-643>.

⁶⁶ Anglické znění dostupné na:

http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/zakonodaja/160118_Act_on_nomination_of_Judges_from_Slovenia_eng_31.12.15.pdf.

⁶⁷ Článek 129 Ústavy Republiky Slovinsko (*Ustava Republike Slovenije (URS)*) Dostupné na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTAI>.

⁶⁸ Článek 8 zákona o soudní službě (Article 8 Judicial Service Act) stanoví: "Každý, kdo splňuje následující obecné podmínky, může být zvolen soudcem:

1. je občanem Republiky Slovinsko a aktivně ovládá slovinský jazyk;
2. je způsobilý k právnímu jednání a má obecně dobrou zdravotní způsobilost;
3. dosáhl třiceti let věku;
4. získal v Republice Slovinsko profesní vysokoškolský bakalářský titulu v oboru právo a magisterský titul v oboru právo nebo získal rovnocenné vzdělání v zahraničí v oblasti práva, doloží doklad o dosaženém požadovaném vzdělání ze zahraničí, doprovázené stanoviskem o dosažení tohoto vzdělání nebo rozhodnutí o uznání vzdělání za účelem zaměstnání;
5. složil státní advokátní zkoušku;
6. je osobně vhodný k výkonu soudní funkce.

Dostupné na:

http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/zakonodaja/160118_Act_on_nomination_of_Judges_from_Slovenia_eng_31.12.15.pdf.

⁶⁹ Judicial Service Act. Published in: Official Gazette of the Republic of Slovenia.

- získal právnické vzdelanie absolvovaním magisterského štúdia na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo má uznaný alebo nostrifikovaný doklad o získaní právnického vzdelania absolvovaním štúdia rovnakej úrovne na vysokej škole v zahraničí,
- je bezúhonný, preukázateľne je významnou osobnosťou v odbore práva a jeho morálne vlastnosti dávajú záruku, že funkciu sudcu bude riadne vykonávať,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- má plnú spôsobilosť na právne úkony a je zdravotne spôsobilý na výkon funkcie sudcu a zložil odbornú justičnú skúšku, prokurátorskú skúšku, advokátsku skúšku alebo notársku skúšku.“

Dále tento výše uvedený článek obsahuje v dalších odstavcích informace o návrhu kandidáta, resp. jaké údaje tento návrh musí obsahovat, přičemž k návrhům, které nemají zákonem vymezené náležitosti, se ze zákona nepřihlíží⁷⁰. V České republice vnitrostátní postup upravuje usnesení vlády č. 525 ze dne 13. 7. 2011⁷¹, jehož přílohu tvoří Pravidla pro výběr kandidáta na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Pravidla“). Tato Pravidla stanovují požadavky na osobu kandidáta v článku 3 a nad kvalifikační kritéria, která se objevují i v jiných národních úpravách některých členských států, zakotvuje povinnost kandidáta:

- být bezúhonný;
- mít vysoký morální charakter;
- mít ukončené vysokoškolské magisterské právnické vzdělání;
- skýtat záruky nezávislosti a nestrannosti při výkonu funkce soudce po případném jmenování;
- mít dostatečné znalosti práva EU, zejména judikatury SDEU;
- aktivně ovládat další z úředních jazyků EU mimo svůj mateřský jazyk.⁷²

Je tedy patrné, že Česká republika významně a explicitně upravila požadavky na osobu kandidáta na funkci soudce SDEU. Vedle těchto požadavků dále vláda České republiky

⁷⁰ Nalezneme v § 27g odst. 3 zákona č. 185/2002 Z.z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Čiastka 78/2002. 16. 4. 2002. Dostupné na: <http://www.epi.sk/zz/2002-185>.

⁷¹ ČESKO. Vláda. Usnesení vlády České republiky o změně Pravidel pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie schválených usnesením vlády ze dne 13. července 2011 č. 525 [online]. *Příloha k změněnému usnesení vlády ze dne 24. července 2011 č. 562*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

⁷² Článek 3 usnesení vlády České republiky o Pravidlech pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie [online]. *Příloha k usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 525*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

v Pravidlech vymezuje, že v rámci každé aktuální výzvy k předkládání kandidatur upřesní její náležitosti a stanoví způsob prokázání splnění některých požadavků na osobu kandidáta, stanovených v článku 3 těchto Pravidel.⁷³ Tak tomu skutečně bylo například v roce 2015, kdy probíhalo vyhlášení výběrového řízení pro kandidáty na funkci soudce Tribunálu. V této době Ministerstvo spravedlnosti České republiky vyhlásilo výzvu k předkládání kandidatur, která mimo požadavků zakotvených v Pravidlech blíže specifikovala následující náležitosti, které musely být součástí předložených kandidatur. Jednalo se zejména o:

- podepsaný strukturovaný životopis a motivační dopis v českém jazyce;
- kopii občanského průkazu nebo jiného dokladu osvědčujícího skutečnost, že je kandidát státním občanem České republiky;
- ověřené kopie dokladů o dosaženém požadovaném vzdělání kandidáta a o získání akademických či vědeckých hodností;
- originál výpisu z rejstříku trestů, který není starší než dva měsíce;
- ověřenou kopii lustračního osvědčení, jakož i originál čestného prohlášení⁷⁴;
- originál prohlášení týkající se shromažďování a zpracování osobních údajů pro účely výběrového řízení.⁷⁵

Tyto náležitosti byly obligatorně stanoveny a nad tyto mohl kandidát ve své kandidátce uvést i další dokumenty, které osvědčovaly splnění požadavků na kandidáta na funkci soudce (tj. doklady o jazykových schopnostech nebo přehledy vědecké činnosti aj.).⁷⁶

Ačkoliv je zřejmé, že některé členské státy na úpravě nešetřily, státy jako např. Rakousko, Dánsko a Irsko tento přinejmenším informační trend nesdílí, příp. k nim ještě nedolehla potřeba tato kritéria po právní stránce upravovat. Rakousko dokonce nepředpokládá žádné další požadavky pro kvalifikaci svých kandidátů, než jaké jsou stanoveny v čl. 253 a 254 SFEU⁷⁷. Podobně se k tomu staví Finsko⁷⁸ a Německo⁷⁹.

---

⁷³ Článek 4 odst. 2 usnesení vlády České republiky o Pravidlech pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie [online]. *Příloha k usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 525*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

⁷⁴ V čestném prohlášení kandidát prohlašoval, že např. nebyl tajemníkem orgánu Komunistické strany Československa, příslušníkem Lidových milicí či členem akčního výboru Národní fronty po 25. únoru 1948. Dostupné na: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14177>.

⁷⁵ Výzva k předkládání kandidatur zveřejněná 1. 4. 2015 na oficiálních stránkách České advokátní komory. Dostupné na: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14177>.

⁷⁶ Výzva k předkládání kandidatur zveřejněná 1. 4. 2015 na oficiálních stránkách České advokátní komory. Dostupné na: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14177>.

⁷⁷ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) HUNGARY* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/hungary_answersquestionnaire.pdf.

⁷⁸ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) FINLAND* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/finland_answersquestionnaire.pdf.

Z uvedeného plyne, že některé členské státy doposud vyvinuly aktivity směřující k odstranění nejasností při národních výběrových procedurách stanovením základních požadavků na kandidáty a přizpůsobují své vnitrostátní výběrové postupy změnám, které v této oblasti přinesla SFEU po Lisabonu. Důkazem toho je i úprava samotného národního výběrového řízení v některých členských státech.

3.2 Vnitrostátní výběrové řízení ve vybraných členských státech

Kandidáty na soudce navrhuje zejména vláda příslušného členského státu. Návrh vychází z určitých postupů pro výběr kandidátů, z nichž můžeme rozlišit tři hlavní typy. Jedná se o výběr prostřednictvím moci výkonné (např. Řecko, Itálie, Španělsko), dále výběr smíšeného typu (zejm. Česká republika, Slovensko, Slovinsko, Polsko, Nizozemí, Rakousko, Bulharsko a další), ve kterém poradní orgán, tzv. výběrová komise a v některých případech i národní Parlament (př. Česká republika a Polsko) posuzují kandidatury předtím, než vláda přijme nominaci. Nejméně rozšířeným typem postupu je výběr prostřednictvím soudní samosprávy.⁸⁰

Unijní právo proces výběru kandidáta na soudce na vnitrostátní úrovni nikterak neupravuje a ponechává členským státům, resp. vnitrostátním orgánům, volnost, jakým způsobem si kandidáta vyberou. Některé členské státy přijaly vnitrostátní pravidla, která proces výběru kandidáta na národní úrovni upravují.⁸¹

V této části se podrobněji zaměřím na členské státy z početně převažujících typů výběrových postupů (majoritní skupinu tvoří model smíšeného typu výběru). Prostor bude věnován Bulharsku, Slovensku a Slovinsku, jakožto zástupcům typu smíšeného, k nimž se přidá Česká republika jako zástupce země, v jejímž procesu výběru svou úlohu, byť ne tak zásadní, hraje vedle stěžejní moci výkonné i moc zákonodárná.⁸² V samotném závěru se okrajově zaměřím na postupy a odlišnosti, které můžeme nalézt ve výběrových procedurách dalších vybraných členských států.

---

⁷⁹ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) GERMANY* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/germany_answersquestionnaire.pdf.

⁸⁰ DUMBROVSKÝ, Tomáš, PETKOVA, Bilyana, VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial Appointments: The Article 255 TFEU advisory panel and selection procedures in the member states. *Common Market Law Review*; Apr 2014, Vol. 51, Issue 2, p. 455 - 482, 466 p. Dostupné na <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=COLA2014034>.

⁸¹ TOMÁŠEK, Michal. - TÝČ, Vladimír a kol. Právo Evropské unie. 1. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 367.

⁸² *Pozn. autora*: Volba konkrétně těchto zemí nebyla náhodná, byla učiněna na základě dostupnosti informací do všech tří stěžejních oblastí (předpoklady, proces výběru, pohled na ne/fungování v praxi).

3.2.1 Bulharská republika

Pro nadcházející volbu bulharského soudce Soudního dvora zveřejňuje ministerstvo spravedlnosti výzvu k předkládání kandidátek v Úředním věstníku. Výzva je dále uveřejňována v ústředních novinách, na internetových stránkách⁸³ ministerstva spravedlnosti a portálu lex.bg⁸⁴. V rámci desetidenní lhůty, po kterou je tato výzva oficiálně zveřejněna, mohou jednotliví kandidáti a uchazeči podávat své žádosti, a to buď osobně, nebo prostřednictvím řádně pověřeného zástupce se všemi přílohami na sekretariát ministerstva spravedlnosti⁸⁵.

Po uplynutí lhůty pro podání žádostí jmenuje ministr spravedlnosti pro účely posuzování kandidatur členy komise a stanoví datum jejího zasedání. Úlohou volební komise je posouzení vhodnosti kandidátů, přičemž nejprve komise zvažuje všechny předložené žádosti, a to prostřednictvím dokumentů k nim připojeným. Zvážení žádostí vede k vypracování písemné zprávy, jejíž součástí je také rozhodnutí, zda kandidáti splnili předpoklady způsobilosti specifikované v usnesení bulharské Rady Ministrů⁸⁶ pro postup k písemné zkoušce a ústnímu pohovoru. Obsahem této písemné zprávy, jejíž součástí musí být náležité odůvodnění, je vedle seznamu postupujících kandidátů i seznam kandidátů, jejichž žádosti byly v tomto prvním kole vyřazeny.⁸⁷

Ještě předtím, než se nevyřazený kandidát účastní ústního pohovoru, skládá písemný test, jehož účelem je prověření znalostí kandidáta ve francouzském jazyce. Samotný ústní pohovor se koná za účasti všech kandidátů a členů komise, a to formou otevřeného zasedání, v jehož závěru komise bodově hodnotí jednotlivé kandidáty. Výstupem tohoto zasedání komise je odůvodněná zpráva o výsledcích hodnocení, případně o výsledcích hlasování (více kandidátů se stejným bodovým hodnocením), kterou komise zašle i se všemi dokumenty ministru spravedlnosti a ministru zahraničních věcí. Oba tito zástupci bulharské vlády následně vypracují společnou zprávu, kterou předkládají Radě Ministrů jako návrh na volbu kandidáta na bulharského soudce Soudního dvora.⁸⁸

---

⁸³ Oficiální stránky: <https://newweb.mjs.bg/en/>.

⁸⁴ Oficiální stránky: https://lex.bg/front_

⁸⁵ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) BULGARIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/bulgaria_answersquestionnaire.pdf.

⁸⁶ Decree NO 214/21.09.2010 of the Council of Ministers of Bulgaria.

⁸⁷ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) BULGARIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/bulgaria_answersquestionnaire.pdf.

⁸⁸ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) BULGARIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/bulgaria_answersquestionnaire.pdf.

3.2.2 Česká republika

Legislativní činnost vlády České republiky (dále také „ČR“) v rámci tvorby Pravidel pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora⁸⁹ nezůstala pouze u vymezení požadavků na osobu kandidáta. V dalších částech upravuje postup při výběru, zejm. harmonogram výběrového řízení (novelizovaný v příloze usnesení vlády ČR ze dne 24. července 2017, č. 562⁹⁰), složení komise, jednání či proces schvalování. Standardizované výběrové řízení probíhá následujícím způsobem.

Před předpokládaným koncem funkčního období stávajícího soudce přijme ministerstvo spravedlnosti vhodná opatření, a to v podobě vyhlášení výzvy k předkládání kandidatur. Aby byla zajištěna v co nejširší míře publicita, zveřejní výzvu nejen na svých internetových stránkách, ale oznámí tuto výzvu vhodným způsobem soudům, státním zastupitelstvím, České advokátní komoře⁹¹ a děkanům právnických fakult veřejných vysokých škol v České republice.⁹² Výzva obsahuje upřesnění náležitosti předkládání kandidatur, požadavky na osobu kandidáta, lhůtu k podávání přihlášek a další postupy v rámci chystaného výběrového řízení.⁹³

Výběrové řízení je zahájeno svoláním komise, která se skládá z ministra spravedlnosti, ministra zahraničních věcí, vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem, předsedy Ústavního soudu, předsedy Nejvyššího soudu a předsedy Nejvyššího správního soudu. Toto složení komise doplňují další tři členové. Prvního jmenuje ministr spravedlnosti, druhý je jmenován předsedou České advokátní komory a svého člena jmenují i zástupci právnických fakult, a to děkani.⁹⁴

---

⁸⁹ ČESKO. Vláda. Usnesení vlády České republiky o Pravidlech pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie [online]. *Příloha k usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 525*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

⁹⁰ ČESKO. Vláda. Usnesení vlády České republiky o změně Pravidel pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie schválených usnesením vlády ze dne 13. července 2011 č. 525 [online]. *Příloha k změněnému usnesení vlády ze dne 24. července 2017 č. 562*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

⁹¹ Výzva k předkládání kandidatur zveřejněná 1. 4. 2015 na oficiálních stránkách České advokátní komory. Dostupné na: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14177>.

⁹² Článek 4 odst. 1 usnesení vlády České republiky o Pravidlech pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie [online]. *Příloha k usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 525*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

⁹³ Výzva k předkládání kandidatur zveřejněná 1. 4. 2015 na oficiálních stránkách České advokátní komory. Dostupné na: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14177>.

⁹⁴ Článek 5 odst. 1 usnesení vlády České republiky o Pravidlech pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie [online]. *Příloha k usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 525*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

Po uplynutí lhůty k předkládání kandidatur předseda komise⁹⁵ přezkoumá předložené kandidatury. Některé kandidatury mohou být ještě před ústní částí výběrového řízení vyřazeny. Postoupí-li kandidát k ústnímu pohovoru, je úkolem komise komplexně prověřit jeho předpoklady pro výkon soudce. O celém jednání a rozhodování komise pořizuje zápis se stručným odůvodněním, jehož stěžejní částí je vybrání nejvhodnějšího kandidáta a dvou náhradníků.⁹⁶ Ministr spravedlnosti předloží seznam vybraných osob k projednání Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu České republiky.⁹⁷

Rozhodující slovo v tomto procesu má vláda České republiky, která schvaluje návrh na vybraného kandidáta. Pokud tato kandidáta neschválí, výběrové řízení se opakuje.

Pravidla pro výběr kandidátů prošla v roce 2017 novelou, která dává komisi možnost ještě před vyhlášením veřejné výzvy k předkládání kandidatur, rozhodnout o navržení stávajícího soudce jako kandidáta na další funkční období.⁹⁸

3.2.3 Slovenská republika

Úpravu volby slovenského kandidáta upravuje zákon o Súdnej rade Slovenskej republiky a ústavní zákon č. 460/1992 Z.z. Ústava Slovenskej republiky (dále jen „Ústava Slovenskej republiky“). Ústava Slovenskej republiky ve svém článku 141a odst. 5 písm. f) stanovuje, že „do pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky patrí predkladať vláde Slovenskej republiky návrhy kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch“. V zákoně o Súdnej rade se dále upravují podmínky, které by měl splnit kandidát na soudce za Slovenskou republiku v mezinárodních soudních orgánech.

Návrh Súdnej rade na volbu kandidáta na soudce může podat podle § 27g odst. 1 zákona o Súdnej rade Slovenskej republiky „člen súdnej rady, minister spravodlivosti Slovenskej republiky, stavovská organizácia sudcov, iná stavovská právnická organizácia“. Z uvedeného plyne, že návrhy na volbu nepodávají kandidáti sami, ale mohou být navrženi

⁹⁵ Pozn. autora: Předsedou ustavené komise je vždy ministr spravedlnosti dle článku 5 odst. 1 písm. a) Pravidel pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie.

⁹⁶ Článek 6 usnesení vlády České republiky o Pravidlech pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie [online]. *Příloha k usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 525*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

⁹⁷ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) CZECH REPUBLIC* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/czechrep_answersquestionnaire.pdf.

⁹⁸ ČESKO. Vláda. Usnesení vlády České republiky o změně Pravidel pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie schválených usnesením vlády ze dne 13. července 2011 č. 525 [online]. *Příloha k změněnému usnesení vlády ze dne 24. července 2017 č. 562*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.

pouze prostřednictvím těchto zákonem vymezených osob a orgánů. Súdna rada posuzuje návrhy co do splněných podmínek, a to nejen formálně (a základě předložených dokumentů), ale také veřejně během ústního pohovoru. Zasedání Súdnej rady jsou veřejnosti přístupná.⁹⁹

Ve výběru zvítězí ten kandidát, pro kterého hlasuje nadpoloviční většina hlasů všech členů Súdnej rady. V opačném případě se uskuteční nová volba.¹⁰⁰

O samotném výběru kandidáta rozhoduje vláda Slovenské republiky na základě návrhu jí předloženému Súdnu radou, což znamená, že vláda Slovenské republiky má pravomoc potvrdit nebo zamítnout návrh Súdnej rady. Oproti zasedání Súdnej rady, která jsou veřejnosti přístupná, je zasedání vlády Slovenské republiky neveřejné. Rozhodnutí vlády Slovenské republiky nemusí být odůvodněno a není zde možnost se proti zamítavému rozhodnutí odvolat.¹⁰¹

3.2.4 Republika Slovinsko

Postup pro volbu kandidáta je v případě Republiky Slovinsko popsán v ustanoveních zákona o nominaci soudců z Republiky Slovinsko do mezinárodních soudů.¹⁰² Za kandidáta může být nominována osoba, která splňuje podmínky stanovené tímto zákonem, což bylo nastíněno v jedné z předchozích částí této diplomové práce. V samotném procesu výběru vhodného kandidáta se ani slovinská právní úprava v základních rysech toliko neliší od zemí, jejichž vnitrostátní výběrové postupy byly rozebrány ve výše uvedených pasážích.

V rámci veřejné výzvy k podávání žádostí, zveřejněné oficiální cestou v Úředním věstníku (*Uradni list Republike Slovenije*)¹⁰³ Republiky Slovinsko, ministerstvo spravedlnosti vyzývá ve lhůtě ve výzvě uvedené k podávání žádostí. Kandidáti jsou při předkládání žádostí povinni předložit prokazatelně splnění podmínek pro podání žádosti a uvést informace ze své odborné činnosti. Předkladatelé, jejichž žádosti nesplňují zákonem stanovené předpoklady,

⁹⁹ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) SLOVAKIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/slovakia_answersquestionnaire.pdf.

¹⁰⁰ Jedná se o § 27c zákona č. 185/2002 Z.z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Čiastka 78/2002. 16. 4. 2002. Dostupné na: <http://www.epi.sk/zz/2002-185>.

¹⁰¹ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) SLOVAKIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/slovakia_answersquestionnaire.pdf.

¹⁰² Constitutional Court Decision. Act on Nomination of Judges from the Republic of Slovenia to International Courts. Published in: *Official Gazette of the Republic of Slovenia* 64/01, 59/02, 82/04. Dostupné na: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/zakonodaja/160118_Act_on_nomination_of_Judges_from_Slovenia_eng_31.12.15.pdf.

Oficiální název ve slovinském jazyce zní „*Zakon o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč*“. Zajímavostí je, že slovinská právní terminologie nerozlišuje mezi institucemi „Soudní dvůr“ a „Tribunál“. Zákon pojednává o nominacích na soudce do „mezinárodních soudů“ (*international courts*), tedy tento se aplikuje ve stejném rozsahu i na soudce Tribunálu.

¹⁰³ Oficiální stránky Úředního věstníku: <https://www.uradni-list.si/>.

jsou vyzváni k doplnění svých žádostí. Neúplné, ve stanovené lhůtě nedoplněné či jinak vadné žádosti, ministerstvo spravedlnosti zamítne. Proti rozhodnutí, kterým byla žádost zamítnuta, umožňuje slovinská právní úprava podat opravný prostředek. Výběrové řízení se v tomto případě pozastavuje do doby, než bude s konečnou platností rozhodnuto o návrzích v těchto opravných řízeních.¹⁰⁴

K návrhům, které nebyly zamítnuty, předkládá své stanoviska do rukou slovinského předsedy vlády jednak vláda a jednak Soudní rada Republiky Slovinsko. Stanoviska však nejsou závazná. Je to především předseda slovinské vlády, kdo navrhuje kandidáty Parlamentu Republiky Slovinsko (dále jen „Parlament“), a to až se přikloní ke stanoviskům mu předložených či nikoliv.¹⁰⁵ Volba nejvhodnějšího kandidáta probíhá formou tajného hlasování. Není-li při prvním tajném hlasování tento kandidát vybrán, zahájí se hlasování nové. Každý z kandidátů má možnost až do zahájení hlasování Parlamentu z kandidatury odstoupit.¹⁰⁶

3.2.5 Některé další členské země

Zvláštní výběrovou komisi nalezneme i ve vnitrostátní právní úpravě jednoho ze severovýchodních členů Evropské unie, a to ve Finsku. Tato komise je jmenována vládou a skládá se ze zástupců úřadu předsedy finské vlády (resp. Státní rady), ministerstev zahraničních věcí a spravedlnosti, dále zástupců Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, státního zastupitelství a zástupců právnických fakult a advokátní komory. Výzvy k nominacím nových soudců, které mimo samotné zkoumání kandidatur připravuje rovněž výběrová komise, musí být zpřístupněny veřejně, stejně jako výsledky celého výběrového postupu.¹⁰⁷ V sousedním

---

¹⁰⁴ Article 4 and Article 5 Constitutional Court Decision. Act on Nomination of Judges from the Republic of Slovenia to International Courts. Published in: *Official Gazette of the Republic of Slovenia* 64/01, 59/02, 82/04. Dostupné na: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/zakonodaja/160118_Act_on_nomination_of_Judges_from_Slovenia_eng_31.12.15.pdf.

¹⁰⁵ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) SLOVENIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/slovenia_answersquestionnaire.pdf.

¹⁰⁶ Article 6 and Article 7 Constitutional Court Decision. Act on Nomination of Judges from the Republic of Slovenia to International Courts. Published in: *Official Gazette of the Republic of Slovenia* 64/01, 59/02, 82/04. Dostupné na: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/zakonodaja/160118_Act_on_nomination_of_Judges_from_Slovenia_eng_31.12.15.pdf.

¹⁰⁷ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) FINLAND* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/finland_answersquestionnaire.pdf.

Švédsku je v realizační fázi návrh, který se bude zabývat otázkou, jak by Švédsko mělo jmenovat soudce na mezinárodních soudech.¹⁰⁸

Smíšený typ výběru nalezneme i v Lotyšsku, které jako většina z již zmíněných oznamuje výběrové řízení otevřenou soutěží na oficiálních internetových stránkách.¹⁰⁹ K výběru vhodných kandidátů je i zde zřízen poradní orgán (výbor), jehož složení určuje předseda lotyšské vlády, a který následně předkládá vládě ke konečnému rozhodnutí návrhy posouzených kandidátů. Za členy výboru jmenuje ministra spravedlnosti, který je současně jeho předsedou, předsedu právní kanceláře Parlamentu¹¹⁰, předsedu Ústavního soudu, předsedu Nejvyššího soudu, ministra zahraničních věcí, zástupce vedoucího Státní kancelář, generálního prokurátora a tajemníka výboru. Otevřená soutěž probíhá ve dvou kolech, přičemž v rámci prvního kola výbor hodnotí přihlášky jednotlivých kandidátů a dokumenty k nim připojené a v kole druhém je s kandidátem veden ústní pohovor.¹¹¹

V Nizozemí byl proces výběru vhodného kandidáta na soudce Soudního dvora stanoven v rámci rozpravy předsedy nizozemského Nejvyššího soudu, místopředsedy hlavního poradního orgánu, a to Státní rady a nizozemského soudce u Soudního dvora. Proces výběru počítá s poradní komisí za účasti zástupců nizozemského Nejvyššího soudu, Státní rady a *ad hoc* ustaveného odborníka v oblasti práva Evropské unie, přičemž tímto odborníkem nesmí být úřadující soudce Soudního dvora. Z doporučených kandidátů vybírá ministr spravedlnosti a ministr zahraničních věcí tři kandidáty, a toto doporučení předkládá nizozemské vládě. Tento postup je však následován pouze v případě, kdy nizozemská vláda nerozhodne jmenovat již úřadujícího soudce, kterému končí jeho mandát, a který v zásadě byl již jednou úspěšně nominován.¹¹²

O nominacích v případě Rakouska rozhoduje federální vláda, nicméně hlavním a nezbytným krokem k tomu, aby o takových nominacích mohla učinit rozhodnutí, je dosažení konsenzu s hlavním výborem Národní rady (*Hauptausschuss*). Hlavní výbor je volen

---

¹⁰⁸ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) SWEDEN* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/sweden_answersquestionnaire.pdf.

¹⁰⁹ *Pozn. autora*: Kabinet ministrů aktuálně oznámil otevřenou soutěž do funkce soudce Tribunálu Evropské unie na oficiálním portálu lotyšských soudů <https://www.tiesas.lv/darba-iespejas> se stanovením kritérií, které uchazeči musí splňovat a lhůty pro podávání přihlášek.

¹¹⁰ Oficiální název pro lotyšský Parlament je *Saeima*.

¹¹¹ Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) LATVIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/latvia_answersquestionnaire.pdf.

¹¹² DUMBROVSKÝ, Tomáš, PETKOVA, Bilyana, VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial Appointments: The Article 255 TFEU advisory panel and selection procedures in the member states. *Common Market Law Review*; Apr 2014, Vol. 51, Issue 2, p. 455 - 482, 470 p. Dostupné na <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=COLA2014034>.

ze členů Parlamentu podle zásad poměrného zastoupení. Ohledně kroků učiněných v rámci nominací musí být informován spolkový prezident Rakouska spolu se Spolkovou radou.¹¹³

Lze zhodnotit, že nám právní úprava v řadě členských států dává ucelenou představu o tom, jakým způsobem je uchopen tento proces na národní úrovni. Ačkoliv jsou v jednotlivých případech zmíněných členských států postupy velmi podobné až téměř totožné, nelze s jistotou říct, že jsou tyto postupy transparentní, opravdu zajišťující toliko potřebný náležitý dohled nad touto problematikou, a že jsou zárukou kvalitního výběru kandidátů dostatečně způsobilých a kvalifikovaných na to, aby mohli zastávat funkci soudce na mezinárodní úrovni.

---

¹¹³ DUMBROVSKÝ, Tomáš, PETKOVA, Bilyana, VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial Appointments: The Article 255 TFEU advisory panel and selection procedures in the member states. *Common Market Law Review*; Apr 2014, Vol. 51, Issue 2, p. 455 - 482, 474 p. Dostupné na <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=COLA2014034>.

4 Evropská úroveň výběru kandidátů

Změny v ustavování soudců Soudního dvora přinesly dvojí úroveň výběru kandidátů. Po řadu let existence evropského soudnictví známé (a ať už transparentně fungující či nikoliv) národní úrovně výběru se zde objevuje zcela nová úroveň evropská a dochází tedy k určitému ovlivňování se těchto rovin navzájem. Ovlivňování se se začalo projevovat již z počátku a vedlo vlády některých členských států k tomu, aby začaly upravovat, pozměňovat nebo dokonce zavádět řádné postupy i na národní úrovni tak, jak bylo rozebráno v předchozí kapitole. Vzhledem k tomu, že byl vytvořen zcela nový poradní orgán na evropské úrovni, a to Výbor podle článku 255 SFEU, došlo k jakémusi hmatatelnému impulzu, na jehož účel můžeme nahlížet i z toho pohledu, že do celého procesu ustavování soudců bylo zapotřebí vnést určitý stupeň kontroly, tedy minimálně té, která by byla určitým způsobem upravena, a která by skutečně fungovala.

4.1 Obecné principy zkoumání kandidatur

Základní odpovědnost za jmenování soudců Soudního dvora a Tribunálu leží na členských státech. Jejich hlavním úkolem je navrhnout nejvhodnější kandidáty, a to s ohledem na požadavky stanovené SFEU, konkrétně s ohledem na kritéria stanovená v čl. 253, 254 a 255. Posláním Výboru jako poradního nástroje je pouze činnost spočívající v posouzení vhodnosti a způsobilosti každého kandidáta vykonávat úřad soudce, a toto posouzení ve formě stanoviska předat vládám členských států předtím, než dojde ke jmenování na základě vzájemné dohody mezi členskými státy. Svou činnost Výbor monitoruje a po skončení svého funkčního období podává výroční zprávu, neboli tzv. „*activity report*“, prostřednictvím které o svém čtyřletém funkčním období informuje ostatní unijní orgány, ale i širokou veřejnost. Vzhledem k faktu, že téměř všechny oficiální výstupy Výboru jsou neveřejné, resp. jsou přístupné pouze jejich adresátům, kterými jsou vlády členských států, plní tyto výroční zprávy jakousi funkci základního přehledu toho, zda a jakým způsobem Výbor vykonává svou činnost. Mimo to také odráží i zhodnocení své práce a výstupy za celé jedno funkční období.

Při posuzování, zda kandidáti naplnili kritéria stanovená v čl. 253, 254 a 255 SFEU, vychází Výbor ze základního spisu, tzv. „*dossier*“¹¹⁴, který je Výboru zasílán vládami členských států navrhuujícími kandidaturu, nebo kandidátem samotným, a jehož součástí jsou

---

¹¹⁴ Významem slova „*dossier*“ je sbírka jednotlivých dokumentů, případně dalších jiných zdrojů, obsahujících podrobné informace o konkrétní osobě nebo subjektu.

také publikace kandidáta. Obsahem tohoto *dossier* je životopis kandidáta (*náhled životopisu v příloze v anglickém znění*), který musí povinně zahrnovat následující informace¹¹⁵:

- osobní údaje kandidáta a povaha pozice, o kterou se uchází;
- profesní zkušenosti kandidáta (stávající a předchozí zaměstnání a případně další funkce zastávané během jeho kariéry);
- vzdělání kandidáta a jeho akademická kariéra;
- detaily o jazykových schopnostech a dovednostech;
- uvedení důvodů, které vedou kandidáta k přesvědčení o jeho vhodnosti k výkonu soudních povinností (zejména schopnosti analyzovat a řešit právní otázky, schopnost pracovat v mezinárodním prostředí jako součást týmu, či jako řídicí složka takového týmu);
- další informace o profesním zázemí kandidáta (např. akademická činnost, publikace, účast na konferencích);
- další informace, o nichž se kandidát domnívá, že by se měly dostat do povědomí Výboru.¹¹⁶

V případě, že Výbor neobdrží veškeré potřebné informace, požádá vládu příslušného členského státu, která kandidaturu navrhuje, aby zaslala dodatečné informace, které jsou pro uvážení a zkoumání kandidatur nezbytné.¹¹⁷ To však nevylučuje možnost přihlídnout k objektivním informacím, které jsou veřejně dostupné, zejména k veřejně přístupným publikacím kandidáta. Veškeré poskytnuté a doplněné informace slouží jako základní obsah či materie pro zkoumání kandidatur. Samotné zkoumání následuje kritéria, která byla rovněž určena Výborem v jeho výročních zprávách.

4.2 Kritéria výběru vhodného kandidáta

Ačkoli by se mohlo zdát, že jsou čl. 253 SFEU a čl. 254 SFEU, a také bod 2 dodatku k pravidlům o fungování Výboru a jeho členů (*operating rules*)¹¹⁸, dostačujícím zdrojem

---

¹¹⁵ *Pozn. autora*: Přijetí harmonizované formy CV na zasedání druhého výboru dne 25. dubna 2015 (*Příloha*).

¹¹⁶ Fifth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 28/02/2018. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-05/5eme_rapport_dactivite_du_c255_-_en_final_public.pdf.

¹¹⁷ 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.

¹¹⁸ 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.

z hlediska hodnotících kritérií kandidátů, Výbor považoval za potřebné tato kritéria upřesnit, vyjasnit a blíže specifikovat. Při svém uvážení vychází z těchto úvah:

- právní kvalifikace kandidáta;
- profesní (odborné) zkušenosti;
- schopnost kandidáta zastávat funkci soudce;
- jazykové schopnosti a dovednosti;
- schopnost pracovat jako součást kolektivu v mezinárodním prostředí, ve kterém je zastoupeno několik právních řádů;
- nezávislost, nestrannost, poctivost a bezúhonnost musí být zcela nade vší pochybnost.¹¹⁹

4.2.1 Právní kvalifikace, profesní zkušenosti a schopnost pro výkon soudce

Právní kvalifikace, profesní zkušenosti a schopnost kandidáta zastávat funkci soudce jsou základní atributy, které jsou vyžadovány pro jmenování na tak vysokou funkci, jakou soudce bez pochyby je. Jsou však také samotnými atributy právníka s uznávanými a váženými znalostmi.

Při zkoumání právní kvalifikace je kladen důraz na zvážení kandidátovy profesní historie, stejně jako je i podstatným měřítkem posouzení kandidátem publikovaných textů. Vedle odborných a profesních zkušeností a znalostí je ale důležitým hodnotícím faktorem také schopnost analyzovat a uvažovat nad mechanismy uplatňování práva, zejména uplatňování práva EU v rámci vnitrostátních právních řádů. Rovněž se zohledňuje úroveň, povaha a délka profesních zkušeností. Co do úrovně profesních zkušeností Výbor nezvýhodňuje žádnou konkrétní profilaci kandidáta, resp. nezakládá rozdíly mezi různými oblastmi, ať už právními, správními nebo akademickými. V čem však Výbor činí určité vymezení, je délka odborné praxe.¹²⁰ Pravděpodobně nedostatečná se jeví délka odborné praxe, kdy se o funkci soudce uchází kandidát, jehož relevantní praxe činí méně než dvacet let zkušeností a u Tribunálu méně než dvanáct až patnáct let profesních zkušeností. Ani však tento požadavek není striktním. Nedostatečná délka praxe může být kompenzována mimořádnými odbornými znalostmi.¹²¹

---

¹¹⁹ Fourth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 10/02/2017. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2017-03/rapport_activite__c255_-_en.pdf.

¹²⁰ Third activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 14/13/12//2013. Dostupné na: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-02/rapport-c-255-en.pdf>.

¹²¹ VIKARSKÁ, Zuzana. Výbor podľa čl. 255: Pohľad cez kľúčovú dierku. *Jiné právo [online]*, 2013. Dostupné na <http://jinepravo.blogspot.cz/2013/05/vybor-podla-cl-255-pohlad-cez-klucovu.html>.

Schopnost zastávat mandát soudce vyžaduje mít plné povědomí o rozsahu soudcovských povinností, mezi které patří soudcovská nezávislost a nestrannost, schopnost pracovat v kolektivu, schopnost zvládat vysokou pracovní zátěž a s ní spojené zvládnutí zvýšené kumulace stresu či schopnost zaujmout dostatečně odůvodněná stanoviska.¹²²

4.2.2 Jazykové dovednosti a práce v mezinárodním prostředí

Nedostatečná jazyková připravenost kandidátů byla před Lisabonem poměrně častým terčem kritiky.¹²³ Nejen proto vznikla potřeba jazykové schopnosti a dovednosti zahrnout jako další z hodnotících kritérií při posuzování vhodnosti kandidátů do funkce soudce. Již v samotném *dossier* kandidáti uvádějí rozsah svých jazykových dovedností. Jazykovou vybavenost jednotlivých kandidátů však nejvíce prověří slyšení před Výborem za jejich osobní přítomnosti. Kandidáti zde osvědčují nejen schopnost komunikovat některým z úředních jazyků Evropské unie, ale také jsou posléze prověřováni, zda jsou schopni odpovídat v jazyce, ve kterém jim byla položena otázka. Mimo slyšení jsou to pak zveřejněné texty napsané v jazyce jiném než mateřském a případně účast na mezinárodních setkáních nebo konferencích, které Výbor může taktéž vzít v úvahu. Při posuzování jazykových dovedností není ani tak důležitá způsobilost kandidátů umět hovořit v několika úředních jazycích Evropské unie. Není sice určujícím faktorem, je ale zajisté výhodou. Je postačující alespoň z velké části porozumět řadě úředních jazyků a být potenciálně schopen nabyt odbornou jazykovou způsobilost v pracovním jazyce evropských soudů.¹²⁴ Minimálně je však vyžadována znalost francouzského a anglického jazyka.

Z hlediska potřeby pochopit zásady vlastní právním řádům členských států Evropské unie, jakož i schopnost pracovat se záležitostmi, které plynou z užití práva EU v těchto jednotlivých členských státech, je kritériem bez pochyb práce v mezinárodním prostředí, ve kterém jsou tyto právní řády zastoupeny.¹²⁵

---

¹²² VIKARSKÁ, Zuzana. Výbor podľa čl. 255: Pohľad cez kľúčovú dierku. *Jiné právo [online]*, 2013. Dostupné na <http://jinepravo.blogspot.cz/2013/05/vybor-podla-cl-255-pohlad-cez-klucovu.html>.

¹²³ Pozn. autora: Vedle nedostatečné jazykové připravenosti také míra odbornosti v oblasti evropského práva. Zdroj: SLAŠŤAN, Miroslav. Aplikácia postlisabonskej politiky EÚ v praxi – kreovanie Súdneho dvora Európskej únie. In *INTERPOLIS'10 VII. Vedecká konferencia doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov*. Banská Bystrica, 2010.

¹²⁴ MANCE Lord. The Composition of the European Court of Justice. The text of a talk given to the United Kingdom Association for European Law. 19th October 2011. Dostupné na: https://www.supremecourt.uk/docs/speech_111019.pdf.

¹²⁵ Second activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 22/01//2013. Dostupné na: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st05/st05091.en13.pdf>.

4.2.3 Požadavek nezávislosti a nestrannosti

Napříč vývojem utváření Soudního dvora a s ohledem na zakládající a další smlouvy a jejich význam, je požadavek nezávislosti a nestrannosti jednou z nejzákladnějších a nejvýznamnějších záruk, která je vyžadována a nesmí být opomíjena. Samotný čl. 253 a čl. 254 SFEU ve svém znění zdůrazňují nezbytný předpoklad poskytnutí veškeré záruky nezávislosti. Ačkoliv je tento požadavek stěžejním, je velmi obtížné jej posoudit. Ani *dossier* předkládaný Výboru ze strany vlád členských států nebo přímo od ucházejícího se kandidáta, ani osobní slyšení před Výborem, nemohou dostatečně posoudit kandidátovu nezávislost a nestrannost.

Vycházet se v takovém případě dá pouze ze samotného normativního pojetí nezávislosti a nestrannosti soudce a ve zvykově zavedeném pojetí chápání těchto dvou soudcovských záruk. Nezávislost je vyjádřena zákazem zasahování jiných orgánů do výkonu soudnictví, v opačném gardu pak zákaz soudce vlastní činností nahrazovat činnost, která přísluší jinému orgánu.¹²⁶ Je nutné ji především chápat jako vázanost samotných soudců pouze příslušnými prameny práva.¹²⁷ Vedle nezávislosti je problematika nestrannosti mnohoznačná, pojem má svůj nikoliv pouze právní, ale i psychologický a morální dopad. Mnohoznačnost vyjadřuje, že existuje více způsobů pojetí nestrannosti. Jedním z těchto způsobů je posuzování nestrannosti s ohledem na osobní přesvědčení daného soudce v dané situaci nebo posuzování s ohledem na zjištění, zda byly poskytnuty záruky dostatečné k tomu, aby mohla být vyloučena jakákoliv pochybnost soudce. Co je však důležité, podstata obou těchto záruk plyne z práva každého na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem. Jde o záruku spravedlivého soudu, ale i o záruku náležitostí procesní povahy.¹²⁸

Význam nezávislosti a nestrannosti deklaruje potřebnost zkoumat tyto atributy jako jedny z kritérií, které jsou v rámci procesu výběru kandidáta na soudce zohledňovány a vzhledem na jejich důležitost nemohou být ani opomíjeny.

4.3 Postupy při zkoumání kandidatur

V rámci zkoumání kandidatur, jejichž výsledkem je vydání příznivého či nepříznivého stanoviska o vhodnosti kandidátů na pozice soudce, dochází k odlišným postupům při

---

¹²⁶ SCHELLE, Karel, SCHELLEOVÁ, Ilona. Soudnictví (historie, současnost a perspektivy). Praha: Eurolex Bohemia, 2004, s. 28. ISBN 8086432653.

¹²⁷ KUČERA, Eduard. Obecná teorie státu a práva. Díl I. Praha: Orbis, 1976, s. 229. (Váz.).

¹²⁸ COULON, Jean-Marie. Nestrannost soudců. Sloupek. Evropské a mezinárodní právo. Praha: Nadace prof. Boženy Komárkové, 2003, s. 36.

projednávání žádostí kandidátů na první funkční období a na prodloužení období stávajícího, úřadujícího soudce.

Pokud jde o kandidáty na první funkční období, Výbor zohledňuje základní důvody, které vedly příslušnou vládu členského státu k navržení kandidáta, dále vezme v úvahu informace o vnitrostátním výběrovém řízení, na jehož základě byl vybrán konkrétní kandidát (pokud takové vnitrostátní výběrové řízení proběhlo), přihlíží k dopisu (motivační dopis) kandidáta, ve kterém kandidát vysvětluje důvody své žádosti a k jeho životopisu, který musí splňovat výše (v textu práce) uvedené požadavky. Nezbytnou součástí posouzení je také přiložení maximálně tří nedávno publikovaných textů, jichž je kandidát autorem. Tyto publikované texty musí být napsány, případně přeloženy, do francouzského nebo anglického jazyka. V neposlední řadě uchazeč předloží až tři soudní případy, kterými se zabýval v odborné praxi. Kdykoli některý z těchto prvků absentuje, Výbor o jeho doplnění automaticky požádá.¹²⁹

Kandidáti na první funkční období jsou, oproti kandidátům ucházejícím se o prodloužení jejich stávajícího funkčního období, slyšení Výborem. Účelem tohoto slyšení, které je neveřejné, je doplnit a upřesnit obsah uvedený v *dossier*.¹³⁰ Nad tento účel, osobní přítomnost kandidáta při slyšení umožňuje zkoumat veškerá kritéria potřebná pro výkon soudce. Nejméně pět členů Výboru musí být přítomno v každém slyšení.¹³¹ Délka samotného slyšení trvá jednu hodinu, přičemž tento čas je rozvržen na část zahrnující úvodní prezentaci kandidáta a rozbor soudního případu, s nímž se v průběhu své odborné praxe setkal a jímž se zabýval. Velkou část slyšení obsahuje rozprava vedená na bázi otázek členů Výboru, jimiž je kandidát dotazován na různé aspekty své kandidatury způsobem, který umožňuje zjistit všechny podstatné analytické a jiné schopnosti a dovednosti kandidáta, například schopnost reflexe.¹³²

Postup při zkoumání žádostí o prodloužení funkčního období kandidátů, kteří jsou stávajícími soudci, se zdá být oproti výše zmíněnému poněkud skromnější. V tomto případě

---

¹²⁹ Fourth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 10/02/2017. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2017-03/rapport_activite__c255_-_en.pdf.

¹³⁰ Bod 7. 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.

¹³¹ MANCE Lord. The Composition of the European Court of Justice. The text of a talk given to the United Kingdom Association for European Law. 19th October 2011. Dostupné na: https://www.supremecourt.uk/docs/speech_111019.pdf.

¹³² SAUVÉ, Jean-Marc. Selecting the European Union's Judges: The Practice of the Article 255 Panel. In BOBEK, Michal (ed.) *Selecting Europe's Judges: A Critical Review of the Appointment Procedures to the European Courts*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 78 – 82.

se Výbor opírá o základní důvody kandidatur, které jsou předkládané vládami členských států, resp. o životopis kandidáta, ve kterém jsou obsaženy mimo jiné také publikované texty. Neprobíhá zde žádné slyšení a kandidáti jsou vyzýváni, aby poskytli seznam uzavřených i neuzavřených případů, u kterých působili jako zpravodajové.¹³³

4.4 Stanovisko o ne/vhodnosti kandidáta a co dál?

Výstupem evropské úrovně výběru kandidátů na soudce SDEU a zároveň naplněním účelu čl. 255 SFEU je vydání stanoviska. V souladu s bodem 8 prvním pododstavcem tzv. *operating rules* „*musí být uvedeny důvody, na základě kterých Výbor vydal své stanovisko. Odůvodnění uvádí základní důvody, na nichž se zakládá stanovisko Výboru*“. Samotné odůvodnění po rekapitulaci jednotlivých fází zkoumání musí zahrnovat uvedení důvodů, na nichž je založen jejich obsah, a to v případě, že je vydáno stanovisko příznivé, i nepříznivé. V obsahu (ne)příznivého stanoviska se musí promítnout odůvodnění právní způsobilosti kandidáta, jeho profesních zkušeností, důvody osvědčující schopnost vykonávat funkci soudce v souladu s požadavkem nezávislosti a nestrannosti a s potřebnou morální zásadovostí. Stejně tak ve svém obsahu nesmí stanovisko opomenout vyjádření se ke kandidátově bezúhonnosti, dostatečným či nedostatečným jazykovým znalostem a schopnosti pracovat v mezinárodním prostředí.¹³⁴

Usnesení se na stanovisku probíhá za zavřenými dveřmi. Jakmile je stanovisko vysloveno, dochází k jeho předání zástupcům vlád členských států. Tento postup následuje pravidla stanovená v nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Vzhledem k funkčním vazbám mezi Výborem a Radou EU, jsou vyslovená stanoviska zasílána Radě EU a tato s nimi disponuje¹³⁵, i když není jejím konečným příjemcem. Konečným příjemcem stanovisek jsou zástupci vlád členských států, kterým jsou stanoviska

---

¹³³ Fourth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 10/02/2017. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2017-03/rapport_activite__c255_-_en.pdf.

¹³⁴ Fourth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 10/02/2017. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2017-03/rapport_activite__c255_-_en.pdf.

¹³⁵ Cít: „*Toto nařízení se vztahuje na všechny dokumenty, které má orgán v držení, a to ve všech oblastech činnosti Evropské unie*.“ – jedná se o stanoviska týkající se oblastí činnosti EU, a tato jsou jako taková zasílána Radě v souladu s čl. 2 odst. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32001R1049>.

předávána.¹³⁶ Toto nařízení 1049/2001 nicméně stanoví určité výjimky z povinnosti zveřejňovat dokumenty.

Podle článku 2 nařízení (ES) č. 1049/2001 mají „všichni občané Unie (stejně jako všechny fyzické a právnické osoby, mající bydliště nebo sídlo v členském státě) právo na přístup k dokumentům orgánů, s výhradou zásad, podmínek a omezení vymezených v tomto nařízení“. Dále mohou orgány s výhradou stejnou, jako uvádí předchozí věta, poskytnout přístup k dokumentům i fyzickým a právnickým osobám nemajícím bydliště ani sídlo v některém z členských států EU. Dokumenty mohou být zpřístupněny veřejnosti buďto na písemnou žádost, v elektronické formě nebo prostřednictvím rejstříku. K odepření poskytnout přístup k dokumentům pak může dojít za předpokladu, že by jejich zpřístupnění vedlo k porušení ochrany soukromí a osobnosti jednotlivce, a to zejména podle platných právních předpisů Společenství o ochraně osobních údajů^{137 138}.

Na základě rozsudku Soudního dvora ve věci *Evropská Komise vs. Bavarian Lager Company (Case C-28/08P European Commission v The Bavarian Lager Co Ltd.)* nepodléhají stanoviska zveřejňování. Ve svém rozsudku se SDEU opíral o vztah výše uvedeného nařízení (ES) č. 1049/2001 a nařízení (ES) č. 45/2001 (*o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů*). Nařízení (ES) č. 1049/2001 stanoví obecné pravidlo přístupu veřejnosti k dokumentům orgánu, avšak stanoví rovněž i výjimky z důvodů určitých veřejných a soukromých zájmů. Nařízení (ES) č. 1049/2001 tedy směřuje k zajištění co největší možné transparentnosti rozhodování v rámci procesu veřejných orgánů, jeho cílem je usnadnění výkonu práva na přístup k dokumentům, a to v co největší možné míře. Nařízení (ES) č. 45/2001 pak sleduje za svůj primární cíl zajistit ochranu základních práv a svobod osob fyzických, předně práva na soukromí v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Vazbu těchto dvou nařízení pak odráží čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1049/2001, který právě zakládá výjimku z přístupu k dokumentu, pokud by jeho zpřístupnění vedlo k porušení ochrany

---

¹³⁶ Cit.: „*Stanovisko Výboru se předá zástupcům vlád členských států. Na žádost předsednictví předloží předseda výboru toto stanovisko také zástupcům vlád členských států zasedajícím v Radě.*“ Bod 8. 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.

¹³⁷ *Pozn. autora:* Zejména se jedná o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119), a k tomu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 2001, L 8).

¹³⁸ čl. 2 odst. 2 a 3 a čl. 4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32001R1049>.

soukromí a osobnosti jednotlivce. SDEU vyzdvihl specifický a zesílený systém ochrany osob, jejichž osobní údaje mohou být zpřístupňovány široké veřejnosti a rozhodl s ohledem na význam a potřebu ochran základních lidských práv a svobod, že v případě, kdy neexistují legitimní důvody pro zpřístupnění veřejnosti, převažuje ochrana osobních údajů jednotlivců, ochrana osobnosti a soukromí, pokud by mělo dojít k porušení těchto osobnostních práv, a tudíž se uplatní výjimka čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1049/2001.¹³⁹

Celý proces, který byl s ohledem na dostupnost informací, představen, nyní stojí na svém konci a ukazuje, že nastavení tohoto celého procesu není stoprocentní. Jedná se o proces vykazující nedostatky, přičemž jeho samotný výstup, který by osvětlil mnohé, a volání po jeho zpřístupnění široké veřejnosti, naráží na ochranu základních práv a svobod individuálních fyzických osob.

---

¹³⁹ Case C-28/08 P. European Commission v The Bavarian Lager Co. Ltd. Judgment of the Court (Grand Chamber) of 29 June 2010. Document concerning a meeting held in the context of a procedure for failure to fulfil obligations - Protection of personal data - Regulation (EC) No 45/2001 - Regulation (EC) No 1049/2001. Dostupné v ASPI.

5 Kritický náhled na proces výběru v praxi a dopady čl. 255 SFEU

Budeme-li mít snahu podívat se blíže na činnost Výboru za dobu jeho působení, nahlédnout na jeho fungování v praxi, a to nyní již ne z pohledu samotného fungování, ale na ony mezery, otazníky a nedostatky, na které proces výběru soudce SDEU upozorňuje, zjistíme, že na mnohé lze jen těžko hledat odpovědi.

5.1 (Ne)příznivá stanoviska Výboru

Pro vydání ať už příznivého nebo nepříznivého stanoviska Výbor zohledňuje mnohé aspekty zkušeností, míru odbornosti a významné právní otázky s ohledem na hlavní aspekty práva EU (nikoliv však komplexnost právních znalostí kandidátů, zejména pokud jde o právo EU) u každého z kandidátů jednotlivě. Důvodem pro zaujetí negativního stanoviska není, pokud kandidát nereaguje s naprostou přesností na otázku vztahující se k některé z oblastí práva EU, s níž není toliko obeznámen, jelikož se tato oblast nachází mimo okruh jeho odborné specializace. Stejně tak důvodem pro nedoporučení kandidáta není potřeba jeho znalostí a povědomí, a s tím související vyjádření se k současnému stavu právních předpisů a judikatury práva EU, nebo k otázkám, jež je potřeba vyřešit nebo rozhodnout. V těchto otázkách je přístup Výboru otevřenější, kandidátům jsou pokládány otázky tak, aby daly kandidátovi možnost prokázat jeho potenciál i na úkor znalostí práva EU. Konkrétně v těchto případech se tedy spíše jedná o zjišťování členů Výboru, do jaké míry je kandidát schopen zamyslet se nad podmínkami a mechanismy uplatňování práva EU a nad aktuálními problémy v této oblasti práva tak, aby Výbor získal dostatečnou představu o tom, zda by byl dotýčný kandidát schopen s těmito mechanismy pracovat a efektivně se adaptovat do tohoto prostředí tak, aby mohl adekvátním a požadovaným způsobem přispět k řešení vzniklých otázek a problémů a k plnění povinností souvisejících s výkonem funkce, o níž usiluje. Důraz je kladen na skutečnou schopnost argumentace.¹⁴⁰

Jak vyplývá ze statistiky shrnuté v kapitole o dosavadní činnosti Výboru je zřejmé, že ve většině případů kandidáti byli schopni prokázat, a tudíž splnit všechny potřebné předpoklady pro jmenování do funkce soudce SDEU, přičemž kvalita některých kandidátů

---

¹⁴⁰ Fifth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 28/02/2018. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-05/5eme_rapport_dactivite_du_c255_-_en_final_-_public.pdf.

z hlediska právních schopností, nebo odborných zkušeností, byla mimořádně působivá. Za dobu svého působení tedy převažovalo vydávání příznivých stanovisek.¹⁴¹

Nízké procento nedoporučených kandidátek značí snahu nepodcenit na půdě vnitrostátní, v rámci každého členského státu, výběr svého kandidáta. Jak Výbor vysvětluje ve své poslední zprávě o činnosti výboru (*activity report*), k vydání nepříznivého stanoviska vedly jeho členy zejména důvody mající svůj základ v nedostatečné délce odborné praxe kandidátů, přičemž tato nebyla kompenzována výjimečnými až mimořádnými právními znalostmi a kvalitami těchto nedoporučených kandidátů.¹⁴² Dalším důvodem, který vedl v některých případech k tomu přiklonit se k nepříznivému zhodnocení kandidáta pro jmenování do funkce soudce SDEU, byla přílišná absence jakékoliv odborné zkušenosti v oblasti práva EU, která je pro výkon této funkce klíčová.¹⁴³ Neopomenuté zůstávají i otázky bezúhonnosti, soudcovské nestrannosti a nezávislosti. Jakékoliv nesrovnalosti vyvolávající nepříznivý dojem a zpochybňující tyto otázky, podporují vydání nepříznivého stanoviska, jelikož se jedná o atributy, které jsou zcela zásadní pro plnění funkce soudce SDEU. Nutno podotknout, že jakýkoliv nedostatek znalostí odůvodňující přiklonění se Výboru k vydání nepříznivého stanoviska v žádném případě nezpochybňuje schopnost kandidátů zastávat plnohodnotně jejich funkce na národní úrovni.¹⁴⁴

Dostupnost informací ohledně jednotlivých výsledků posuzování kandidatur a výsledných stanovisek daných výborem je omezená. Ze své činnosti výbor zveřejňuje pouze veřejně dostupné zprávy o činnosti, které dávají poměrně jasnou představu o průběhu zkoumání kandidatur, nesdílí již však toliko o výstupech, které jsou (i když ne závazně) očekávané a mnohdy by měly být i stěžejní pro rozhodnutí o jmenování, které činí vlády členských států podle SFEU. Udělat si představu o tom, na jakém základě byla skutečně dána dosavadní nepříznivá stanoviska (do současnosti jich bylo dáno celkem 14), co přesně obsahovala a zda to byla v některých z těchto 14 případů právě a předně ona stanoviska, která

---

¹⁴¹ Fifth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 28/02/2018. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-05/5eme_rapport_dactivite_du_c255_-_en_final_public.pdf.

¹⁴² BOBEK, Michal (ed.). Prologue. The Changing Nature of Selection Procedures to the European Courts. In BOBEK, Michal (ed.) *Selecting Europe's Judges: A Critical Review of the Appointment Procedures to the European Courts*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 21.

¹⁴³ Fifth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 28/02/2018. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-05/5eme_rapport_dactivite_du_c255_-_en_final_public.pdf.

¹⁴⁴ SAUVÉ, Jean-Marc. Selecting the European Union's Judges: The Practice of the Article 255 Panel. In BOBEK, Michal (ed.) *Selecting Europe's Judges: A Critical Review of the Appointment Procedures to the European Courts*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 78 – 82.

zapříčinila, že se ve svém konečném rozhodování dotčená vláda členského státu přiklonila pro jinou alternativu, jiného kandidáta, je takřka pro nedostatek a nedostupnost informací nemožné. S určitostí však lze říct, že stanoviska, byť nejsou závazná, byla doposud vládami členských států následována.

I přesto, že pro neveřejnost velké části těchto výstupů si nelze utvořit komplexní představu a zodpovědět veškeré otázky, z některých dostupných zdrojů zabývajících se touto problematikou lze poskládat zajímavé postřehy předně co do vydaných nepříznivých stanovisek, neboť tyto jsou ze strany veřejnosti diskutovaným tématem.

5.2 Neveřejnost výstupů Výboru

Z dosavadních mechanismů a praxe lze dovodit, že jednotlivá rozhodnutí vlád členských států zpravidla pouze deklarují, a to neutrální formou, existenci stanoviska, aniž by jakkoliv hodnotila jejich obsah. Neveřejnost daná evropským právním rámcem nepřipouští větší míru otevřenosti a sdílnosti před (a samozřejmě mnohdy i po) závěrečnou jmenovací fází do funkce soudců SDEU. Lze jen velmi těžko hodnotit, zda bylo stanovisko pozitivní (nezveřejňuje se toliko ani informace, zda výsledné stanovisko bylo kladné), resp. nelze vyhodnotit, zda se zástupci vlád členských států cítí být stanoviskem Výboru přes jeho faktickou nezávaznost, i přesto vázání. Nad zveřejňováním výstupů Výboru převažuje primární ochrana (neúspěšných) kandidátů.¹⁴⁵

Zpřístupnění těchto dokumentů široké veřejnosti, a to ať přímo nebo nepřímou, by mohlo vést k narušení jejich soukromí. Takový postoj zaujímá Výbor a k takovému postoji se přiklonil také SDEU. Nastavený systém upozorňuje na svou neprůhlednost a určitou míru nezávaznosti. V této rovině ukazuje Výbor svou pozici jako pozici spíše „konzultativního“ orgánu.

5.3 Neprůhlednost národní a evropské úrovně

Není to však pouze činnost Výboru, jež se jeví jako neprůhledná. Málo z praxe těchto procesů výběru kandidátů je známo také na národní úrovni, a tak nelze dostatečně zkoumat, jak takto nastavený systém skutečně funguje v praxi a zda případy, jež budí otázky, jsou případy ojedinělé - takové, kterým není třeba věnovat zvláštní pozornost. Některé kandidatury otevírají prostor pro diskuzi, zda takto celkově vytvořený a nastavený systém, jehož jedna ze snah dle mého názoru směřovala k odbourání přespřílišné návaznosti na politické systémy

---

¹⁴⁵ ŠIŠKOVÁ, Naděžda, SVOBODA, Pavel. *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské, mezinárodní a vnitrostátní právo členských států*. Praha: Leges, 2012, s. 161 Teoretik. ISBN 978-80-87576-17-5.

členských států, je skutečně transparentní. Takové případy se týkaly například Bulharska, Slovinska, Slovenska, České republiky a jak již bylo uvedeno i Německa.

5.3.1 Pohled zblízka

K pozastavení se nad fungování národní a evropské úrovně výběru kandidátů v praxi budí nejeden případ. V Bulharsku byla neúspěšně napadena u tamního soudu vysoko nastavená požadovaná hranice znalosti jazyka francouzského. Za účelem zjištění dostatečné znalosti francouzského jazyka musí bulharský kandidát na soudce úspěšně složit písemný test. Hranice pro úspěšné projití takového testu je stanovena na 5,5 z 6. Po tom, co se výběrové řízení na post soudce (v tomto případě se jednalo o Tribunál) opakovalo, řada z neúspěšných kandidátů také napadala před svými „domovskými“ vnitrostátními soudy požadovanou délku praxe (12 let odborné právní praxe jako jedno z kritérií v případě Bulharska). Veškeré tyto pokusy byly marné, ať již ve sporu ohledně vysoce kladených požadavků na znalost francouzského jazyka či ohledně požadované délky odborné právní praxe. V obou případech bylo rozhodnuto o tom, že každému členskému státu je dán dostatečný svobodný prostor pro to, aby si zvolil a nastavil své konkrétní požadavky pro nominace soudců, a tudíž neexistuje žádný relevantní důvod pro to přistoupit v této věci k řešení formou předběžné otázky.¹⁴⁶

Taktéž nominační proces na Slovinsku z doby před Lisabonem přinesl zajímavý případ týkající se požadavku věku, kdy nominace slovinského kandidáta Jure Marna byla odmítnuta z důvodu nedosažení věku 40 let¹⁴⁷. Kandidát namítal, že přestože nenaplnil požadavky pro výkon soudní funkce dané pro soudce Nejvyššího soudu, splňoval požadavky stanovené Ústavou Republiky Slovinsko pro Ústavní soud. Dále tvrdil, že požadovaná věková hranice, jež je stanovena „obyčejným“ zákonem o Ústavním soudu¹⁴⁸ (*Zakon o ustavnem sodišču*) pro soudce, je hranicí diskriminační, a že požadovanou hranici 40 let překročil po výběrovém řízení, ale před rozhodujícím hlasováním v Parlamentu. Své argumenty opíral o špatnou interpretaci toho, kdy by osoba měla být považována za osobu, která dosáhla 40 let věku. Slovinský Nejvyšší soud uvedené popřel s odůvodněním, že pro výkon nejnáročnějších

---

¹⁴⁶ DUMBROVSKÝ, Tomáš, PETKOVA, Bilyana, VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial Appointments: The Article 255 TFEU advisory panel and selection procedures in the member states. *Common Market Law Review*; Apr 2014, Vol. 51, Issue 2, p. 455 - 482, 479 p. Dostupné na <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=COLA2014034>.

¹⁴⁷ Pozn. autora: Jedná se o proces výběru slovinského kandidáta krátce před vstupem Republiky Slovinsko do EU (2004). Veškeré další právní předpisy Republiky Slovinsko upravující požadavky jsou ve znění účinném po vstupu Republiky Slovinsko (RS) do EU. Zejména slovinský *zákon o sodniški službi*, jež prošel v mezidobí 2005 – 2007 kompletní změnou pro rozpor tehdejšího původního znění (z roku 1994) s Ústavou RS.

¹⁴⁸ Článek 9 slovinského zákona o Ústavním soudu (*Zakon o ustavnem sodišču*) Dostupné na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO325>.

funkcí neexistují jednoznačná dostatečná kvalifikační kritéria, jsou potřebné také zkušenosti získané věkem. V novém kole výběrového řízení již Jure Marn obstál, nicméně slovinský Parlament i v tomto případě rozhodl ve prospěch jiného slovinského kandidáta, jehož nominaci předložil Radě EU.¹⁴⁹

Další z veřejností diskutovaných případů výběru kandidáta můžeme nalézt u našich slovenských sousedů. Otázka zpochybnění výběru kandidáta byla v právní úpravě Slovenské republiky řešena na půdě tamního Ústavního soudu v rámci ústavní stížnosti podle čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, na jejímž základě kandidát namítal porušení základního práva podle čl. 30 odst. 4 Ústavy Slovenskej republiky ve spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 4 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky. Rovněž také namítal porušení v souvislosti s čl. 223 ods. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „SES“) postupem a usnesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 437 z 9. ledna 2009, jež se týkala volby kandidáta na funkci soudce Soudního dvora v Luxemburgu.¹⁵⁰ Stěžovatelem byl Ján Klučka, již v té době úřadující soudce, který namítal porušení jeho ústavně zaručeného práva na rovný přístup k veřejným funkcím (čl. 30 odst. 4 Ústavy Slovenskej Republiky). Dle slov stěžovatele rozhodnutí Súdnej rady neobsahovalo žádné bližší zdůvodnění, jež by osvětlilo vítěznou volbu druhého z kandidátů. Nikdo z přítomných členů Súdnej rady neměl na kandidáty otázky. Hlasování proběhlo v tajnosti, přičemž na základě výsledků tohoto hlasování bylo rozhodnuto, že Súdna rada nenavrhne stěžovatele. Stěžovatel tedy namítal nerespektování ústavou požadované zásady objektivit y a odbornosti, v důsledku čehož je rozhodnutí Súdnej rady rozhodnutím svévolným (nemá oporu v objektivním hodnocení podmínek, které musí splňovat každý kandidát na funkci soudce). Ve své ústavní stížnosti stěžovatel uvedl rovněž jím tvrzený rozpor v postupu Súdnej rady s čl. 255 SFEU. Slovenská republika ratifikovala Lisabonskou smlouvu v květnu 2008, a tedy přestože „*Lisabonská zmluva ešte nevstúpila do platnosti, Slovenská republika ju už ratifikovala, a tým na seba zobrala záväzok nekonat' proti jej predmetu a účelu. Je zřejmé, že postup súdnej rady, v ktorom absentuje objektivne a odborné posúdenie kvalít kandidáta na funkciu sudcu, je v rozpore s požiadavkou zvýšenia odbornosti sudcov tohto súdneho orgánu*“¹⁵¹. Svě argumenty opíral taktéž o nezohlednění jeho

¹⁴⁹ DUMBROVSKÝ, Tomáš, PETKOVA, Bilyana, VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial Appointments: The Article 255 TFEU advisory panel and selection procedures in the member states. *Common Market Law Review*; Apr 2014, Vol. 51, Issue 2, p. 455 - 482, 480 p. Dostupné na <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=COLA2014034>.

¹⁵⁰ SLAŠŤAN, Miroslav. Aplikácia postlisabonskej politiky EÚ v praxi – kreovanie Súdneho dvora Európskej únie. In *INTERPOLIS'10 VII. Vedecká konferencia doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov*. Banská Bystrica, 2010, s. 6.

¹⁵¹ Usnesení Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 128/09 ze dne 14. 5. 2009. Dostupné na: <https://www.ustavnysud.sk/vyhľadavanie-rozhodnuti/#!DecisionsSearchResultView>.

působení a zkušenosti jakožto již úřadujícího soudce Soudního dvora. Slovenský Ústavní soud se však ke stížnosti stěžovatele nepřiklonil, neshledal pochybení na straně Súdnej rady, ani v neobjektivitě hodnocení kandidátů, ani rozpor s předmětem a účelem, jež přináší čl. 255 SFEU (neboť nelze žádným způsobem vyloučit oprávnění vlád členských států posoudit odborné kvality navrhovaného kandidáta) a ústavní stížnost odmítl pro její zjevnou neopodstatněnost.¹⁵²

Ani Česká republika není výjimkou. Nadmíru zajímavý je fakt, že při výběru českého kandidáta do funkce soudce SDEU vláda ČR plnohodnotně nedodržela pravidla, jež sama v rámci tohoto vnitrostátního postupu zavedla. Poměrně propracovaný systém, do něž můžeme nahlédnout v rámci jiné části této diplomové práce, působí dojmem hodnotově nastavených pravidel, proto stojí kauza týkající se tehdejšího ministra bez portfeje a šéfa legislativní rady vlády Petra Mlsny a jeho „*oponentky*“, tehdejší soudkyně Ireny Pelikánové, za pozastavení a zhodnocení co do procesu výběru českého kandidáta na národní úrovni. O její vysoké medializovanosti totiž není nejmenší pochyb. Vláda České republiky v únoru 2013 navrhla do funkce soudce (přesněji Tribunálu) Petra Mlsnu, jež měl nahradit úřadující soudkyni Tribunálu Irenu Pelikánovou. Pelikánové nebyla schválena její opětovná nominace do funkce, přestože její dosavadní působení u dvora si vysloužilo doporučení odborníků z poradního výboru národních expertů, jež je součástí postupu při výběru evropských soudců v ČR. Pravidlo, které nebylo dodrženo a jeho nedodržení nevedlo k relevantnímu zodpovězení, v čem byl tento postup tak jiný, tak specifický, že kompletní postup, resp. pravidla postupu, která byla pro volbu českého kandidáta na evropského soudce vytvořena zajisté s předpokladem jejich dodržování a respektování, dodržena nebyla, je pravidlo, které hovoří

o tom, že pokud kabinet odborníků neschválí nominaci, vypíše se nové výběrové řízení. Vláda rozhodla, že se z časových důvodů další výběrové řízení konat nebude a nominovala Petra Mlsnu i přesto, že kabinet odborníků upozorňoval na politickou angažovanost a nedostatek odborné praxe Petra Mlsny.¹⁵³ Žádné jiné racionální vysvětlení nepřišlo, podrobnosti nejsou veřejnosti známy. Přesto o časové tísní nemohla být řeč, jelikož mandát soudkyně Pelikánové končil až k poslednímu srpnu roku 2013. Co se pochybností o Mlsnově vysokém politickém vytížení týká, tyto minimálně kvůli jeho zastávaným funkcím byly na místě. Upozornění na nepřilíš šťastný výběr v nominaci dostal svého hlasu poté, co po předložení kandidátky

---

¹⁵²Usnesení Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 128/09 ze dne 14. 5. 2009. Dostupné na: <https://www.ustavnysud.sk/vyhľadavanie-rozhodnuti/#!DecisionsSearchResultView>.

¹⁵³https://www.lidovky.cz/domov/ministr-mlsna-se-nestane-soudcem-soudniho-dvora-eu.A130510_082600_in_domov_sk.

k evropskému posouzení, se Výbor zřízený podle čl. 255 SFEU při zkoumání a posuzování vhodnosti ke kandidátce nepřiklonil. Obsah stanoviska Výboru není k dispozici veřejnosti, resp. je k dispozici pouze vládě konkrétního členského státu, který kandidátku předložil. Zda tedy důvody, které vedly Výbor k nedoporučení Petra Mlsny, byly totožné s těmi, které vyslovila skupina odborníků v rámci výběru kandidáta na české národní úrovni, nelze dohledat. Oficiální zpráva či stanovisko přístupné není, z veřejných diskuzí k tomuto tématu plyne, že snad důvodem Mlsnova neúspěchu bylo nedostatek profesních a odborných zkušeností. Závěr byl tedy jasný, do obnoveného funkčního období, které jí bude končit příští rok v srpnu, nastoupila Pelikánová.^{154 155}

Praxe v členských státech ukazuje, s jakými trhlinami funguje nastavený systém. Přístup veřejnosti k informacím a vzhled do těchto procesů zvenčí napomáhají k větší transparentnosti. Na kolik je tedy mechanismus, podle kterého se již několik let postupuje, transparentní?

5.4 Transparentnost a další diskutovaná témata

Výbor napomohl k formalizaci postupů národních nominací. Na výstupech z jeho dosavadní činnosti lze vyzorovat vliv na řadu národních nominací, kdy svou činností Výbor neoficiálně ovlivňuje procesy výběru v členských státech, což do jisté míry omezuje svévoli výkonné moci.¹⁵⁶ Nově zavedený systém směřuje ke zkvalitnění výběru soudců. Představou je mít kvalitní soudce, jelikož soudní kvalita přímo ovlivňuje legitimitu jejich jednotlivých rozhodnutí. K tomuto účelu ochrany soudní kvality směřovalo zakotvení článku 255 SFEU. Pokud soudcům chybí objektivita a nezávislost, nebo postrádají dostatek právních znalostí, pak jejich rozhodnutí nestojí ani za papír, na kterém jsou napsány.¹⁵⁷

Do diskuzí a dalších otázek se dostává také politická filozofie soudců. Přestože se jedná o jeden z prvků reprezentace, málokdy získává pozornost SDEU. Pokud by převážilo přesvědčení, že reprezentace je důležitým faktorem legitimacy soudu, pak je záhodno se ptát, která kritéria vedou ke správné volbě reprezentace, a tedy legitimacy soudu? Výběr soudců by měl probíhat s ohledem na jejich pohlaví, náboženství, vzdělání, sociální třídu či snad politické přesvědčení? Zejména politické přesvědčení je faktorem, který vzbuzuje

---

¹⁵⁴ <http://www.vz24.cz/clanky/pelikanove-konci-mandat-u-soudniho-dvora-eu-ve-funkci-pokracuje/>.

¹⁵⁵ <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2013-10/cp130139cs.pdf>.

¹⁵⁶ PETKOVA, Bilyana. Selecting Europe's Judges: on the Evolving Legitimacy of Appointments in Luxembourg and Strasbourg. *Völkerrechtsblog*. 16 July 2014. Dostupné na: <https://voelkerrechtsblog.org/selecting-europes-judges-on-the-evolving-legitimacy-of-appointments-in-luxembourg-and-strasbourg/>.

¹⁵⁷ VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial appointments and the right kind of politics", *Völkerrechtsblog*. 21 April 2014 Dostupné na: <https://voelkerrechtsblog.org/judicial-appointments-and-the-right-kind-of-politics/>.

nezodpovězenou otázku, zda by politická ideologie měla být faktorem při výběru a jmenování evropských soudců, a tudíž by měla být brána v úvahu při hodnocení reprezentativní kvality soudu.¹⁵⁸

Neméně zajímavá úvaha přichází opět s ohledem na pojetí stanovisek Výboru. Již ústavní smlouva předpokládala, že stanoviska budou mít pouze doporučující, a tudíž nezávazný charakter. Změny po příchodu Lisabonské smlouvy takový charakter stanovisek deklarovaly. Přes svůj pouze doporučující charakter lze zhodnotit, že vyžádání si stanoviska by taktéž nemělo být povinností členských států. Otázkou je, zda by opomenutí vyžádat si stanovisko Výboru mělo následky, např. prohlášení jmenování příslušného soudce za neplatné, a to z důvodu porušení procesních pravidel. Jmenování soudců však není klasickým rozhodnutím Rady EU, nejedná se ani o typický procesní postup, jehož výstupem bývá přijetí závazného pravidla, stále se jedná o jednomyslné rozhodnutí, jehož vyslovení náleží zástupcům vlád členských států. Formálně se tento proces jmenování děje mimo institucionální rámec Rady EU.¹⁵⁹ Určitou míru kontroly nad činností Výboru vykonávají orgány EU (zejm. Rada EU) tím, že mohou Výbor vyzvat, aby poskytl přehled své činnosti. Doposud podle informací z poslední zprávy Výboru o své činnosti k takové kontrole nedošlo.

Proces výběru kandidátů na soudce SDEU s představením některých oblastí svého úskalí pak vybízí beze sporu k zamyšlení se nad mírou transparentnosti fungování takto nastaveného systému. Posuzovat transparentnost systému lze, pokud správně vyložíme význam transparentnosti jako takové. Definice transparentnosti byla vyslovena v případě C-110/03 Belgické království v. Komise Evropských společenství (*Case C-110/03 Kingdom of Belgium v. Commission of the European Communities*) ve vyjádření generálního advokáta RJ Colomera, a tedy se transparentnost týká „*míry jasnosti, zřejmosti a srozumitelnosti, která je prostá pohyb nebo nejednoznačnosti*“¹⁶⁰. S ohledem na tuto definici závisí transparentnost také na kontextu, v němž se uplatňuje.¹⁶¹ V souvislosti s uvedeným a s přihlédnutím ke kontextu, na který je transparentnost aplikována, lze zhodnotit, že za transparentní lze považovat systém, který v dostatečné míře pokrývá všechny aspekty, na něž je nastavený,

---

¹⁵⁸ VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial appointments and the right kind of politics”, *Völkerrechtsblog*. 21 April 2014 Dostupné na: <https://voelkerrechtsblog.org/judicial-appointments-and-the-right-kind-of-politics/>.

¹⁵⁹ ŠLOSARČÍK, Ivo. Evropský soudní systém a ústavní smlouva EU. *Evropské a mezinárodní právo*. Praha: Nadace prof. Boženy Komárkové, 2003, s 6.

¹⁶⁰ Pozn. autora: v anglickém originále „*Transparency is concerned with the quality of being clear, obvious and understandable without doubt or ambiguity*“. Zdroj: KARAGEORGOU, Vasiliki (Vicky). *Transparency principle as an evolving principle of EU law: Regulative contours and implications*. Greece : Panteion University, Athens, Lecturer in European Administrative law and European Environmental Law, Panteion University, s. 1 Dostupné na: <https://www.right2info.org/resources/publications/eu-karageorgou-vasiliki-transparency-principle-as-an-evolving-principle-of-eu-law>.

¹⁶¹ Tamtéž.

příčemž poskytuje neméně důležitou dostatečnou otevřenost a dostupnost informací. Právě tato otevřenost a dostupnost informací slouží k zachycení a vyhodnocení transparentnosti. Lze říct, že cíl rozšíření procesu výběru kandidátů na soudce SDEU o mezistupeň úrovně evropské směřoval ke zvýšení odbornosti a právní kvalifikace soudců se snahou eliminovat možné politické snahy o to působit na výběr kandidátů a přespřílišnou volnost ze strany zástupců vlád členských států, jakožto vykonavatelů výkonné moci. Touto cestou nově nastavený systém rozhodně napomohl směrem k naplnění tohoto cíle, a to i přesto, že stále v některých případech dochází ke spekulacím ohledně dostatečné odbornosti a konečné volbě konkrétního kandidáta. Zejména se jedná o případy, kdy dochází k volbě „náhradních“ kandidátů, a to bez možnosti zjištění, jaké důvody vedly zástupce vlád členských států ke konečnému, od původního návrhu odlišnému, rozhodnutí. V čem však proces výběru kandidátů z pohledu transparentnosti pokulhává je zejména otázka nezveřejňování relevantních výstupů a informací, včetně neprůhlednosti celého procesu, tedy velmi omezená otevřenost v této oblasti, která vytváří otazníky otevírající prostor diskuzím a spekulacím. Ačkoliv se zavedení článku 255 SFEU jeví jako krok vpřed a jeho zavedení směřovalo k vyřešení některých do té doby nedostatečně řešených otázek, ukázalo také své slabiny, u nichž i nadále zůstává široká veřejnost na pochybách.

Závěr

V systému je vždycky chyba. Žádný nastavený systém nemůže být dokonalý, byť se dokonalým zdá být. Je stále tvořen lidmi a jako lidmi vytvořený dříve nebo později vyjeví své slabiny. Společnost svou podobu mění, ve světle pokroků se snaží měnit a přizpůsobovat staré, (ne)fungující procesy, napravovat trhliny v již zavedeném a činit kroky k tomu, aby procesy, které směřují k dobrému nastavení jednotlivých systémů, které následně plní plnohodnotně svou funkci a jsou ku prospěchu, byly transparentní.

Systém utváření složení Soudního dvora je jedním z těch systémů, který dlouhou dobu zaostával daleko za všemi změnami, které přinesla evropská integrace. Jeho procesy byly na dnešní dobu „zastaralé“. Pravidlo výběru soudců SDEU spočívající ve výlučném rozhodování o jmenování každého soudce ze strany vlád členských států, po jejich vzájemné dohodě, si svou neměnnou podobu zachovalo přes čtyřicet let. Stále tento základní pilíř zůstává zachován. O jaké změně tedy hovoříme a k čemu tato změna, kterou přinesl Lisabon, vedla?

Zajisté překvapivý je fakt, že dlouhou dobu tento systému fungování Soudního dvora co do jeho složení (přičemž za dobu jeho působení, zejména před Lisabonem, docházelo k tvorbě evropských „precedentů“, na kterých dnes nesporně stojí fungování EU a jeho jednotlivé vazby na členské státy), nebyl zastřešen takřka žádnou potřebnou odborností, právní kvalifikací a jinými předpoklady jeho členů. Zamyslíme-li se nad tím s ohledem na dobu, ve které žijeme, může nás napadnout, že za rozhodující dnes vnímáme právě přítomnost v určité míře potřebných schopností a dovedností, a to nezpochybnitelně také u soudců SDEU, zatímco absenci těchto schopností, dovedností a předpokladů bychom mnohdy mohli chápat jako neodstranitelnou překážku. Systém, kde tyto představy nejsou reálně dodržovány, ba dokonce jim chybí právní rámec, a tudíž nejsou ani zakotveny, nám může připadat nepochopitelný, nemožný řádného a správného fungování a postrádající svou opodstatněnost. Odpovídající plnění účelu takového systému v nás budí pochyby. Zavedení čl. 255 SFEU, které se zaměřuje na zlepšení kvality soudců a jejich výběru, reaguje na debaty, které se vedly ohledně jmenování evropských soudců ještě daleko dříve, než se svým konceptem přišla ústavní smlouva. V tomto ohledu zřízení Výboru podle tohoto článku naplnilo očekávání. Úkolem Výboru je posoudit vhodnost kandidáta na funkci soudce SDEU a k tomuto účelu vydat nezávazné stanovisko, kde na základě svých interně stanovených kritérií, vládám členských států doporučí, zda konkrétního kandidáta jmenovat nebo nikoliv. Prozatímní působení Výboru je nasměrováno k naplnění svého účelu, dosavadní činnost se už nějakou dobu adaptuje v praxi. Jedná se dle mého názoru o jednoznačný impuls

ke zvýšení míry odbornosti a právní kvalifikace soudců SDEU, nelze dále o snaze k tomu dostát zajištění kvalitní soudní ochrany dále pochybovat. Tento krok k lepšímu nastavení systému výběru soudců SDEU však nedokáže zastřít své nedostatky a nedokáže ani vyřešit všechny dlouhodobě veřejností vnímané problémy.

Své nedostatky tento nový článek celého procesu neskryje. Ačkoliv myšlenku poradního orgánu, který bude filtrovat určitou benevolenci členských států a minimálně se jeho snahy budou upínat k zajištění větší míry odbornosti a potřebné právní kvalifikace, hodnotím jako „*vykročení správným směrem*“ v záležitosti výběru soudců, jelikož tento již dlouhodobě potřeboval, aby na něj spočinul zájem všech participujících stran, které tvoří a rozvíjejí systém spolupráce na evropské úrovni, nevidím tuto myšlenku jako konečné řešení. Vzhledem k tomu, jakou povahu má tento nový článek evropské úrovně vlivu na proces celého výběru soudců, kteří usedají do lavic obou soudů SDEU a na skutečnost, že k jeho působení se přistupuje v intencích skoro až „*nepřístupného*“ poradního orgánu, který si samostatně bez jakékoliv kontroly vykonává svou činnost a vydává stanoviska, přičemž dodržování vysloveného názoru Výboru nelze vynutit, se mi jeví tento koncept jako neucelený a nedotažený. Správně nastavené procesy jsou procesy průhledné, z velké části veřejné, u kterých je dán předpoklad, ne-li povinnost, že se jimi budou řídit subjekty, na které dopadá. O systému, který je neprůhledný, zamezuje k přístupu k informacím, a u kterého se vznášejí otázky ohledně povinností k jeho dodržování, nelze hovořit jako o systému transparentním, který odpovídá transparentním hodnotám jasnosti, určitosti, srozumitelnosti a předně otevřenosti. Míra otevřenosti však samozřejmě nesmí být na úkor jiných zájmů a hodnot, a to tak, že by hrozila svým zásahem do legitimních základních práv a svobod. V tomto ohledu se nesmí opomíjet proporcionalita, tedy vzájemné poměrování hodnot a jednotlivých práv a odůvodněnost obavy z možného dopadu vyšší míry otevřenosti v rámci kandidátek, ať už úspěšných, nebo neúspěšných na soukromí jednotlivých kandidátů. Pokud je přístupnost k informacím ohledně procesu utváření složení SDEU odepřena a současně je dána nezávaznost, pak je dobré zvážit, zda tato evropská úroveň výběru v celém procesu skutečně plní funkci směřující ke zkvalitnění celého postupu, nebo zda opravdu má být jen poradním orgánem stojícím mimo členské státy, který vysílá signály vládám členských států k tomu, aby vážily svá rozhodnutí o kandidátech a jejich volbu nepodceňovaly, a to předně pouze co do kvalifikačních měřítek a míry odbornosti. I přes snahy některých členských států přizpůsobit své národní výběrové postupy nově nastaveným požadavkům, řada členských států stále zůstává v těchto otázkách nedotčená. Ukazuje se, že reformy vyžadují čas, stejně jako jejich zavedení do praxe vyžaduje trpělivost a velké úsilí k tomu se systémovými

změnami pracovat a správně je nastavovat. Tyto procesy se ve spoustě případů skutečně táhnou roky a jejich funkčnost se váže na další aspekty změn a potřebnost reforem. Ve většině případů každá změna vytváří předpoklady pro další změnu v navázaném řetězci vzájemně propojených a se sebou souvisejících systémů.

Zatím se ukazuje, že i takto omezeně nastavený systém funguje, s nezávaznými výstupy Výboru, které mají doporučující charakter pro členské státy, tyto nakládají jako se závaznými. Systém tak v praxi dokazuje svou snahu zvýšit míru odbornosti evropského soudního aparátu, nedohlíží však již oprostění od možného zpolitizování systému a přemíry rozhodování moci výkonné, a to i v rámci nezávislosti moci soudní. Činnost Výboru totiž nijak nenahrazuje vlády členských států v jejich rozhodování a otázkou rovněž zůstává, zda by takový koncept byl vůbec rozumný.

Tak významnou změnu, která by se dotkla rozhodovací činnosti moci výkonné v této oblasti, postlisabonská éra nepřinesla. Ukáže tedy čas a praxe, neboť tyto dva ukazatele nejlépe funkčnost čl. 255 SFEU „*vypilují*“, zhodnotí, poukáží na sporné otázky, naleznou pro některé sporné otázky další, toliko potřebná, řešení, a to vše ve snaze udržet evropské soudnictví nezávislé, kvalitní, plnící svou podstatu a účel, dohlížející nad správným uplatňováním práva a poskytující dostatečnou ochranu tam, kde je její zajištění skutečně potřeba.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

- KARZEL, Daniel. *Evropský soudní dvůr: praktický průvodce*. Praha: ASPI, 2006, 491 s.
- KUČERA, Eduard. *Obecná teorie státu a práva*. Díl I. Praha: Orbis, 1976, 456 s. ISBN (Váz.).
- SEHNÁLEK, David, TÝČ, Vladimír a kol. *Soudní dvůr EU a výklad práva Evropské unie*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2016, 188 s. ISBN 978-80-210-8396-7 (brož.).
- SCHELLE, Karel, SCHELLEOVÁ, Ilona. *Soudnictví (historie, současnost a perspektivy)*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, 592 s. ISBN 8086432653.
- SIMAN, Michael., SLAŠŤAN, Miroslav. *Súdny systém Európskej únie*. Bratislava: Eurokódex, 2006, s. 82.
- ŠIŠKOVÁ, Naděžda, STEHLÍK, Václav. *Evropské právo 1 - ústavní základy Evropské unie*. Praha: Linde Praha - právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořinkové a Jana Tuláčka, 2007, 310 s. ISBN 9788072016808.
- ŠIŠKOVÁ, Naděžda, SVOBODA, Pavel. *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské, mezinárodní a vnitrostátní právo členských států*. Praha: Leges, 2012, 284 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-17-5.
- ŠLOSARČÍK, Ivo. *Politický a právní rámec evropské integrace: (včetně změn podle Lisabonské smlouvy)*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, 452 s. ISBN 9788073574710.
- TICHÝ, Luboš, ARNOLD, Rainer, SVOBODA, Pavel, ZEMÁNEK, Jiří a KRÁL, Richard. *Evropské právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004, 1, 869 s. ISBN 807179449X.
- TOMÁŠEK, Michal. - TÝČ, Vladimír a kol. *Právo Evropské unie*. 1. vydání. Praha: Leges, 2013, 496 s.
- ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Organizace justičního systému*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, 396 s. ISBN 9788073800444.

Odborné články

- DUMBROVSKÝ, Tomáš, PETKOVA, Bilyana, VAN DER SLUIS, Marijn. *Judicial Appointments: The Article 255 TFEU advisory panel and selection procedures in the member states*. *Common Market Law Review*; Apr 2014, Vol. 51, Issue 2, p. 455 - 482,

<http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=COLA2014034>.

- COHEN, Antonin. Ten majestic figures in long amaranth robes. *Revue française de science politique [online] 2010/2 (Vol 60), p. 227-246*. Dostupné na: https://www.cairn-int.info/article-E_RFSP_602_0227--ten-majestic-figures-in-long-amaranth-ro.htm.
- COULON, Jean-Marie. Nestrannost soudců. Sloupek. *Evropské a mezinárodní právo*. Praha: Nadace prof. Boženy Komárkové, 2003, 36-37.
- DEHOUSSE, Renaud. *The European Court of Justice. The Politics of Judicial Intergration*. New York: Pallgrave Macmillan Press Ltd., 1998, s. 256.
- SLAŠŤAN, Miroslav. Aplikácia postlisabonskej politiky EÚ v praxi – kreovanie Súdneho dvora Európskej únie. In *INTERPOLIS'10 VII. Vedecká konferencia doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov*. Banská Bystrica, 2010.
- ŠLOSARČÍK, Ivo. Evropa soudců a Evropa politiků. Vliv ESD na vývoj evropské integrace. *Mezinárodní vztahy [online]*, Vol 40, No 1 (2005), s. 25. Dostupné na: <https://mv.iir.cz/article/view/153>.
- ŠLOSARČÍK, Ivo. Evropský soudní systém a ústavní smlouva EU. *Evropské a mezinárodní právo*. Praha: Nadace prof. Boženy Komárkové, 2003, s. 3 - 9.
- VIKARSKÁ, Zuzana. Výbor podľa čl. 255: Pohľad cez kľúčovú dierku. *Jiné právo [online]*, 2013. Dostupné na <http://jinepravo.blogspot.cz/2013/05/vybor-podla-cl-255-pohlad-cez-klucovu.html>.

Sborníky

- BOBEK, Michal (ed.). Prologue. The Changing Nature of Selection Procedures to the European Courts. In BOBEK, Michal (ed.) *Selecting Europe's Judges: A Critical Review of the Appointment Procedures to the European Courts*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 21.
- SAUVÉ, Jean-Marc. Selecting the European Union's Judges: The Practice of the Article 255 Panel. In BOBEK, Michal (ed.) *Selecting Europe's Judges: A Critical Review of the Appointment Procedures to the European Courts*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 78 – 82.
- DE WAELE, Henri. Not Quite the Bed that Procrustes Built: Dissecting the System for Selecting Judges at the Court of Justice of the European Union. In BOBEK, Michal (ed.)

Selecting Europe's Judges: A Critical Review of the Appointment Procedures to the European Courts. United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 24 – 49.

Výroční zprávy

- Second activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 22/01//2013. Dostupné na: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st05/st05091.en13.pdf>.
- Third activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 1413/12//2013. Dostupné na: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-02/rapport-c-255-en.pdf>.
- Fourth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 10/02/2017. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2017-03/rapport_activite__c255_-_en.pdf.
- Fifth activity report of the panel provided for by Art. 255 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In: *Curia Europa*, 28/02/2018. Dostupné na: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-05/5eme_rapport_dactivite_du_c255_-_en_final_-_public.pdf.

Právní předpisy a rozhodnutí

- 2014/76/EU Rozhodnutí Rady ze dne 11. února 2014 o jmenování členů výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:041:0018:0018:CS:PDF>.
- 2010/124/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o pravidlech fungování výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32010D0124>.
- 2010/125/: Rozhodnutí Rady z 25. února 2010 o jmenování členů výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. K nalezení na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32010D0125>.
- Bulharský etický kodex (*КОДЕКС ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ МАГИСТРАТИ*) k nalezení na: <http://www.vss.justice.bg/page/view/1300>. (anglický překlad etického kodexu („Code of ethics for the behaviour of Bulgarian magistrates“) dostupný na: http://vssold.justice.bg/en/aktove/judicial_system_code_of_ethics_eng.pdf).

- Constitutional Court Decision. Act on Nomination of Judges from the Republic of Slovenia to International Courts. Published in: *Official Gazette of the Republic of Slovenia* 64/01, 59/02, 82/04. Dostupné na: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/zakonodaja/160118_Act_on_nomination_of_Judges_from_Slovenia_eng_31.12.15.pdf.
- ČESKO. Vláda. Usnesení vlády České republiky o Pravidlech pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie [online]. *Příloha k usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 525*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.
- ČESKO. Vláda. Usnesení vlády České republiky o změně Pravidel pro výběr kandidátů na funkci soudce Soudního dvora Evropské unie schválených usnesením vlády ze dne 13. července 2011 č. 525 [online]. *Příloha k změněnému usnesení vlády ze dne 24. července 2017 č. 562*. Dostupné na: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2017-07-24>.
- Doporučení ke složení výboru ustaveného podle článku 255 SFEU. Dostupné na: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=CS&f=ST%205932%202010%20INIT>.
- Judicial Service Act. Published in: *Official Gazette of the Republic of Slovenia*. V potřebném rozsahu dostupné v rámci zákona o nominacích soudců Republiky Slovinsko do mezinárodních soudů na: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/zakonodaja/160118_Act_on_nomination_of_Judges_from_Slovenia_eng_31.12.15.pdf.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32001R1049>.
- Rozhodnutí Rady (EU, EURATOM) 2017/2262 ze dne 4. prosince 2017 o jmenování členů výboru stanoveného v článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32017D2262>.
- CS Statut Soudního dvora EU. In: *CVRIA* [online]. [cit. 2018-12-12]. Dostupné z: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-25_11-38-33_988.pdf.
- Smlouva o fungování Evropské Unie (SFEU) – konsolidované znění. [online]. Dostupné na: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf.

- Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství. (1957) [online]. Dostupné v německém znění na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:11957E/TXT>).
- Smlouva o založení Evropského společenství. [online]. Úřední věstník Evropské unie, CE 321, 29. prosinec 2006. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2006:321E:FULL&from=CS>.
- Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii. (1957) [online]. Dostupné v německém znění na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:11957A/TXT&from=CS>.
- Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli. (1951) [online]. Dostupné v německém znění na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:11951K/TXT&from=CS>.
- Usnesení Ústavného soudu Slovenskej republiky III. ÚS 128/09 ze dne 14. 5. 2009. Dostupné na: <https://www.ustavnysud.sk/vyhľadavanie-rozhodnuti/#!DecisionsSearchResultView>.
- Ústavy Republiky Slovinsko (*Ustava Republike Slovenije (URS)*) Dostupné na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>.
- zákon č. 185/2002 Z.z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Čiastka 78/2002. 16. 4. 2002. Dostupné na: <http://www.epi.sk/zz/2002-185>.
- zákon o systéme správných súdů (*Prawo o ustroju sądów administracyjnych*) ze dne 25. července 2002. Věst. č. 153, bod 1269. Dostupné na: <http://www.lex.pl/du-akt/-/akt/dz-u-2002-153-1269>.
- zákon o Ústavním soudu (*Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym*) ze dne 1. srpna 1997 (věstník zákonů č. 102, bod 643) Dostupné na: <http://www.lex.pl/du-akt/-/akt/dz-u-1997-102-643>.

Judikatura

- Judgment of the Court (Grand Chamber) of 29 June 2010. Case C-28/08 P. *European Commission v The Bavarian Lager Co. Ltd*. Document concerning a meeting held in the context of a procedure for failure to fulfil obligations - Protection of personal data - Regulation (EC) No 45/2001 - Regulation (EC) No 1049/2001. Dostupné v ASPI.

- Judgment of the Court (Third Chamber) of 14 April 2005. Case C-110/03. *Kingdom of Belgium v Commission of the European Communities*. 2005 I-02801. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A62003CJ0110>.

Internetové zdroje

- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) LATVIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/latvia_answersquestionnaire.pdf.
- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) SWEDEN* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/sweden_answersquestionnaire.pdf.
- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) FINLAND* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/finland_answersquestionnaire.pdf.
- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) SLOVENIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/slovenia_answersquestionnaire.pdf.
- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) SLOVAKIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/slovakia_answersquestionnaire.pdf.
- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) CZECH REPUBLIC* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/czechrep_answersquestionnaire.pdf.
- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) BULGARIA* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/bulgaria_answersquestionnaire.pdf.

- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) GERMANY* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/germany_answersquestionnaire.pdf.
- Appointment of judges to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights. *Fifth Colloquium (Paris, Fall 2012) Questionnaire (Rev. 1) HUNGARY* [online]. [cit. 2018-08-23]. Dostupné z: https://www.stj.pt/wp-content/uploads/2018/04/hungary_answersquestionnaire.pdf.
- KARAGEORGOU, Vasiliki (Vicky). *Transparency principle as an evolving principle of EU law: Regulative contours and implications*. Greece : Panteion University, Athens, Lecturer in European Administrative law and European Environmental Law, Panteion University. Dostupné na: <https://www.right2info.org/resources/publications/eu-karageorgou-vasiliki-transparency-principle-as-an-evolving-principle-of-eu-law>.
- MANCE Lord. The Composition of the European Court of Justice. The text of a talk given to the United Kingdom Association for European Law. 19th October 2011. Dostupné na: https://www.supremecourt.uk/docs/speech_111019.pdf.
- PETRLÍK, David. The Court of Justice of the European Union in the Post-Lisbon area: Impact of the Treaty of Lisbon on the EU judiciary since its entry into force. *The Lawyer Quarterly*.. Vol 2, No 3 (2012). Dostupné na: <https://tlq.ilaw.cas.cz/index.php/tlq/article/view/41>.
- PETKOVA, Bilyana. Selecting Europe's Judges: on the Evolving Legitimacy of Appointments in Luxembourg and Strasbourg. *Völkerrechtsblog*. 16. July 2014. Dostupné na: <https://voelkerrechtsblog.org/selecting-europes-judges-on-the-evolving-legitimacy-of-appointments-in-luxembourg-and-strasbourg/>.
- PITROVÁ, Markéta. Evropská ústavní smlouva: podněty, procesy vzniku a její obsah. *Ostravská univerzita*. Dostupné na: http://www1.osu.cz/home/Rumpel/JEAN%20MONET/Texty/Pitrova%20%C3%BAstava_text.pdf.
- Ústava pro Evropu – současný stav. *Evropský parlament*. Zdroj: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+IM-PRESS+20050819FCS00974+0+DOC+PDF+V0//CS&language=CS>.

- VAN DER SLUIS, Marijn. Judicial appointments and the right kind of politics”, *Völkerrechtsblog*. 21 April 2014 Dostupné na: <https://voelkerrechtsblog.org/judicial-appointments-and-the-right-kind-of-politics/>.
- Výzva k předkládání kandidatur zveřejněná 1. 4. 2015 na oficiálních stránkách České advokátní komory. Dostupné na: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14177>.

Internetové stránky

- <https://www.tiesas.lv/darba-iespejas>
- <https://www.uradni-list.si/>
- <https://newweb.mjs.bg/en/>
- <https://lex.bg/front>
- https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_64268/
- <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=14177>
- <http://www.vz24.cz/clanky/pelikanove-konci-mandat-u-soudniho-dvora-eu-ve-funkci-pokracuje/>
- <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2013-10/cp130139cs.pdf>
- https://www.lidovky.cz/domov/ministr-mlsna-se-nestane-soudcem-soudniho-dvora-eu.A130510_082600_ln_domov_sk

Shrnutí

Diplomová práce se zaměřuje na téma výběru soudců Soudního dvora Evropské unie s ohledem na změny, které přinesla Lisabonská smlouva. Před zavedením článku 255 SFEU byl výběr soudců ponecháván předně na členských státech EU, tedy „národní“ výběr a pravidla pro výběr kandidátů do funkce soudce byly primárně v rukou každého členského státu. Tento princip zůstává nezměněn, primární odpovědnost a rozhodovací pravomoc při jmenování soudců stále leží na vládách členských států. Po Lisabonu však do procesu výběru soudců zasahuje i EU samotná, a to prostřednictvím Výboru („Panel“), který posuzuje vhodnost a způsobilost kandidátů podle určitých kritérií. Tím je zaveden jakýsi „druhý stupeň“ výběrového řízení na evropské úrovni.

Jelikož se stalo začlenění tohoto „mezistupně“ do celého procesu výběru kandidátů na soudce SDEU po Lisabonu novinkou, o níž se stále vedou diskuze z řad široké veřejnosti a problematika je zpracována pouze okrajově, je cílem této diplomové práce proces výběru kandidátů na obou úrovních přiblížit ve všech jeho aspektech. Současně je cílem zaměřit se na nedostatky, které se vyskytují, které přetrvávají, a jejichž řešení zůstává v nedohlednu.

Přestože se jedná o téma, které bylo poznamenáno omezeným přístupem dostupných informací, dá se v dostatečné míře zpracovat za použití zahraničních zdrojů. Jednotlivé teoretické úvahy a analytické pohledy doplňují „střípky“ z reálných kauz členských států, které výběrový proces provází. Na celou koncepci diplomové práce je nahlíženo, a obsahová stránka byla pro tento účel takto přizpůsobena, z pohledu transparentnosti a kvality soudní ochrany, protože chceme-li kvalitní soudní ochranu, musíme začít u osob, které tuto ochranu zajišťují.

Summary

The thesis focuses on the topic of selection of judges of the Court of Justice of the European Union in view of the changes brought by the Treaty of Lisbon. Prior to the introduction of the Article 255 TFEU, the choice of judges was primarily left up to the EU Member States, i.e. the "*national*" selection and the rules for the selection of candidates for the post of judge were primarily in the hands of each Member State. This principle remains unchanged, the primary responsibility and decision-making power in the appointment of judges still lies in the hands of the governments of the Member States. However, after the Lisbon process, the EU itself is also involved in the judging process, through the the Panel, which assesses the suitability and eligibility of candidates according to certain criteria. This introduces a kind of "*second stage*" of the selection procedure at the European level.

As the integration of this "*intermediate stage*" has become a novelty to the process of selecting candidates for CoJ judges in the post-Lisbon area which is still being discussed by the general public and the main issues of my topic are dealt with only marginally, the aim of this thesis is to bring the process of selecting candidates at both levels closer in all its aspects. At the same time, the goal is to focus on the shortcomings that are present and persist and whose solutions remain hidden.

Although this topic has been affected by the limited access of available information it can be processed using sufficient sources from abroad. Individual theoretical considerations and analytical views complement the "*fragments*" from the real cases of the Member States that accompany the selection process. The whole concept of the thesis is viewed, and the content page has been adapted for this purpose, in terms of transparency and quality of legal protection, because if we want high-quality system of judicial protection, we must start with the persons who provide this protection.

Klíčová slova

Výbor – článek 255 SFEU – národní úroveň – evropská úroveň – členské státy – předpoklady – neveřejnost – transparentnost – Soudní dvůr Evropské unie – soudce – vhodnost – posuzování kandidátů – Smlouva o fungování Evropské unie – příznivé stanovisko – nepříznivé stanovisko

Keywords

Panel – article 255 TFEU – national level – european level – member states – assumptions – non-public – transparency – Court of Justice of the European Union – judge – candidates' suitability – Treaty on the Functioning of the European Union – favourable opinions – unfavourable opinions

Příloha

Harmonizovaná podoba životopisu kandidáta v anglickém jazyce

Panel set up by Article 255 TFEU

Curriculum vitae

PERSONAL INFORMATION

First name(s) Surname(s)

- 📍 Replace by street number, street name, postcode, town, country
- ☎️ Replace by fixed telephone number 📱 Replace by mobile phone number
- ✉️ Enter e-mail address(es)

Gender - Indicate gender | Date of birth - dd/mm/yyyy | Nationality - Indicate nationality(ies)

POST APPLIED FOR

Choose from among:
Judge at the General Court of the European Union - first appointment/renewal
Judge at the Court of Justice of the European Union - first appointment/renewal
Advocate-General at the Court of Justice of the European Union - first appointment/renewal

PROFESSIONAL EXPERIENCE

Current position

Replace by dates (Since -)

Replace by position or post occupied

Replace by the name and place of the employer (address and website, as required)

- Replace by main activities and responsibilities

Type or sector of business: Replace by type or sector of business

Previous posts held

Replace by dates (from - to)

Replace by position or post occupied

Replace by the name and place of the employer (address and website, as required)

- Replace by main activities and responsibilities

Type of business or sector: Replace by type of business or sector

Additional positions held

Replace by dates (from - to)

Replace by position or post occupied

Replace by the name and place of the employer (address and website, as required)

- Replace by main activities and responsibilities

Type of business or sector: Replace by type of business or sector

EDUCATION AND TRAINING

Replace by dates (from - to)

Replace by qualification obtained

Enter the EQF level or similar, as appropriate

Replace by the name and place of the educational or training establishment (and the country, if required)

- Replace by the list of main subjects covered or skills acquired

JOB-RELATED SKILLS

Language proficiency

Mother tongue(s) Replace by your mother tongue(s)

Other language(s)

Replace by language

Replace by language

COMPREHENSION		ORAL SKILLS		WRITTEN SKILLS
Aural	Reading	Conversational skills	Oral fluency	
Specify level	Specify level	Specify level	Indicate level	Specify level
Specify level	Specify level	Specify level	Specify level	Specify level

Indicate your proficiency on an ascending scale from A1 to C2
(Common European Framework of Reference for Languages):
elementary user A1
elementary user A2
independent user B1
independent user B2
experienced user C1
experienced user C2

Ability to perform judicial duties

Ability to analyse and solve legal issues

- Mention experiences and factors that show the panel your ability to analyse and solve legal issues

Ability to work as part of a team in an international environment

- Mention experiences and factors that show the panel your ability to work as part of a team
- Mention experiences and factors that show the panel your ability to work in an international environment

Ability to manage a team

- Mention experiences and factors that show the panel your ability to lead a team or manage a department

IT skills

- Indicate your familiarity with and practical experience of the main IT tools (particularly word-processing software)
- Indicate your familiarity with and practical experience of legal databases

ADDITIONAL INFORMATION

Scholarly activities

- Active membership of editorial committees of journals
- Active membership of learned societies
- Other scholarly activities (membership of research laboratories, etc.)

Legal distinctions

- Dissertation prize
- Distinguished works
- Honorary Doctorates
- Other legal distinctions

Publications, articles and lectures given at conferences

- Published works
- Articles published in peer-reviewed journals
- Other published articles
- Reports and studies for which the applicant has been rapporteur, coordinator or director
- Conference participation

OTHER INFORMATION

- Other information which the applicant considers relevant for the panel